

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
HUSITSKÁ
TEOLOGICKÁ FAKULTA

Manželství z křesťanského pohledu

Marriage from a Christian Perspective

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce:

prof.ThDr. Zdeněk Kučera

Autor:

Šárka Ambrosio

Praha 2014

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce prof. ThDr. Zdeňku Kučerovi za ochotu a cenné rady, které mi věnoval při zpracování mé diplomové práce, dále kazateli Křesťanského centra víry Mirku Ujčíkovi za konzultace, a také mé rodině a manželovi, za podporu a trpělivost.

.....

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci s názvem Manželství z křesťanského pohledu, vypracovala samostatně a výhradně s použitím uvedené literatury, a souhlasím s jejím prezenčním zpřístupněním v knihovně UK HTF.

V Praze dne 14. července 2014

Podpis.....

ANOTACE

Cílem diplomové práce „*Manželství z křesťanského pohledu*“ je především popsat manželství z pohledu Bible. Budu zkoumat, co vše manželství znamená, a jak o něm pojednává Církev římskokatolická, Církev československá husitská a Křesťanské centrum víry. Také se zmíním o zásadních rozdílech v pojetí svatebních obřadů těchto církví. Cílem práce je komparace těchto církví, jejich pojetí o manželství a nalezení zásadních rozdílů. Tuto práci zakončím svojí vlastní úvahou, která se týká „Deseti charakteristik zdravého manželství“, která může být přínosem, pro všechny čtenáře, kteří v manželství žijí.

ANNOTATION

The aim of this thesis „*Marriage from a Christian Perspective*“ is to primarily describe Marriage from a Biblical Perspective. We will be examining what marriage is and how it functions within the Roman Catholic Church, the Czechoslovak Hussite Church and the Christian Faith Center denomination. We will also explore the fundamental different approaches to the marriage ceremony between these three Churches. The goal is to examine is to compare these churches, their concept of marriage and define their differences. The second half of this liturary work will conclude with my own reasoning, which refers to „Ten Characteristics of a Healthy Marriage“, which can be beneficial for all readers who are married.

Klíčová slova

Manželství, Svatební obřady, Bible, Římskokatolická církev, Československá církev husitská, Křesťanské centrum víry, Kanonické právo.

Keywords

Marriage, Wedding Ceremonies, Bible, The Roman Catholic Church, The Czechoslovak Hussite Church, Christian Faith Center, Canon Law.

Obsah

Úvod	9
1. Popis manželství	10
1.1 Manželství ve Starém zákoně.....	12
1.2 Manželství v Novém zákoně.....	14
2. Pojetí manželství v jednotlivých církvích	17
2.1 Církev římskokatolická.....	17
2.1.1 Liturgie.....	17
2.1.2 Úvod do manželského práva Církve Římskokatolické.....	18
2.1.3 Terminologie katolické církve týkající se manželského práva.....	18
2.1.4 Pojetí manželství z pohledu Církve římskokatolické.....	19
2.1.5 Základní podmínky před uzavřením manželství.....	20
2.2 Církev československá husitská.....	20
2.2.1 Pojetí manželství z pohledu Církve československé husitské.....	21
2.3 Křesťanské centrum víry.....	22
2.3.1 Pojetí manželství z pohledu Křesťanského centra víry.....	23
2.3.2 Co znamená „Krevní smlouva“ v manželství.....	24
3. Předsňatkové řízení	27
3.1 Podmínky uzavření manželství v Církvi římskokatolické.....	27
3.2 Podmínky uzavření manželství v Církvi československé husitské.....	28
3.3 Podmínky uzavření manželství v Křesťanském centru víry.....	29
4. Překážky a zákazy bránící uzavření platného manželství	31
4.1 Překážky manželství v Církvi římskokatolické.....	31
4.1.1 Manželský souhlas a jeho právní náležitosti.....	38
4.2 Překážky manželství v Církvi československé husitské.....	39
4.3 Překážky manželství v Křesťanském centru víry.....	39
4.4 Zákazy manželství v Církvi římskokatolické.....	39
4.5 Zákazy manželství v Církvi československé husitské.....	43
4.6 Zákazy manželství v Křesťanském centru víry.....	43

5. Způsoby uzavření manželství.....	44
5.1 Smíšené manželství v Církvi římskokatolické.....	44
5.2 Smíšené manželství v Církvi československé husitské.....	45
5.3 Smíšené manželství v Křesťanském centru víry.....	45
5.4 Tajná forma uzavření manželství v Církvi římskokatolické.....	46
5.5 Tajná forma uzavření manželství v Církvi československé husitské.....	46
5.6 Tajná forma uzavření manželství v Křesťanském centru víry.....	46
6. Typy svatebních obřadů v jednotlivých církvích.....	47
6.1 Liturgie svátosti manželství v Církvi římskokatolické.....	47
6.1.1 Svatební obřad ve mši.....	47
6.1.2 Obřad beze mše.....	50
6.2 Svatební obřad Církve československé husitské.....	51
6.2.1 Svátost manželství v samostatném shromáždění mimo liturgii.....	52
6.3 Svatební obřad Křesťanského centra víry.....	54
6.4 Komparace svatebních obřadů v jednotlivých církvích.....	55
6.5 Způsoby uzavření manželství.....	55
6.5.1 Způsob uzavření manželství v Církvi římskokatolické.....	55
6.5.2 Způsob uzavření manželství v Církvi československé husitské.....	57
6.5.3 Způsob uzavření manželství v Křesťanském centru víry.....	57
7. Povinnosti a závazky vyplývající z manželství.....	58
7.1 Závazky manželství podle Církve římskokatolické.....	58
7.2 Závazky manželství podle Církve československé husitské.....	58
7.3 Závazky manželství podle Křesťanského centra víry.....	59
8. Zrušení manželství – rozvod.....	60
8.1 Zrušení manželství v Církvi římskokatolické.....	60
8.1.1 Odloučení manželů za trvání manželství.....	63
8.2 Zrušení manželství v Církvi československé.....	64
8.3 Zrušení manželství v Křesťanském centru víry.....	65
8.4 Statistika rozvodu v USA.....	68
8.5 Lásky, víry, naděje.....	69
9. Srovnání morálních hodnot.....	71
9.1 Deset zdravých hodnot křesťanského manželství (interpretace KCV).....	71

9.1.1 Svobodná vůle.....	72
9.1.2 Čtyři základní zákony manželství.....	75
9.1.3 Rovné jhem.....	77
9.1.4 Co je emocionální hodnota.....	79
I. Láska, náklonnost, oddanost.....	80
II. Víra.....	82
III. Důvěra, věrnost, upřímnost.....	83
IV. Trpělivost, milost, odpuštění.....	83
V. Obětavost, nesobeckost.....	84
VI. Dávání, štědrost, vděčnost.....	85
VII. Moudrost, růst, učení.....	86
VIII. Humor, smích, radost.....	88
IX. Intimita, romantika, vášeň.....	88
X. Vytrvalost, pracovitost, odolnost.....	89
Závěr.....	91
Seznam použitých zdrojů.....	92
Summary.....	95

Úvod

Téma diplomové práce jsem si zvolila především proto, že manželství je vždy aktuálním tématem pro každého člověka. Mnozí v současné době pohlíží na manželství spíše jako na něco tradičního. Do manželství nevstupují z nejistoty, že nevydrží, nebo vstupují s myšlenkou „zadních vrátek“, tedy s možností pozdějšího rozvodu.

Věřící lidé pohlíží na manželství jako na svátost, něco trvalého a nerozlučitelného. Svazek, ve kterém nejsou sami, ale s Bohem. Je to cesta, kterou si manželé vybrali, a rozhodli se po ní jít v dobrém i ve zlém až do konce. Bohužel někdy si manželé vyberou pouze „to dobré“, a ve zlém spolu často končí. Bůh ustanovil manželství jako první instituci. Na každou otázku manželství proto odpovídá Bible velmi jednoznačně. Každý člověk má možnost najít v ní odpovědi na jakékoliv otázky, týkající se manželských vztahů. Co je tedy důvodem takového rozpadu manželství v dnešní době?

Tato práce se zabývá manželstvím z křesťanského pohledu. Cílem práce je tedy nastínit, jak se o manželství vyjadřuje Bible, popis manželství jako základní struktury společnosti. Dále popis manželství z pohledu Církve římskokatolické, Církve československé husitské a Křesťanského centra víry, v čem se tyto církve od sebe liší a jejich následná komparace. Tuto práci zakončím vlastní úvahou o zdravém manželství, která může být inspirací v současnosti.

Při psaní této práce jsem vycházela především z církevní literatury, z církevního práva a z osobního rozhovoru s představiteli církví.

Vzhledem k tomu, že manželství je další etapou mého života, jsem ráda, že jsem měla možnost si při této práci více uvědomit, o čem manželství skutečně je, a jaký má význam. Doufám, že tato práce poslouží čtenářům v ujasnění některých otázek, týkajících se manželství.

1. Popis manželství

„Láska musí mít stále před očima to, čím se vyznačuje společný manželský život, totiž oddanost, výlučnost a stálost; a musí se o to zřetelně a upřímně usilovat. Jinak to není láska.“

Karl Barth

„Manželství je právní a společenská instituce, která tvoří legislativní základ pro rodiny“.

Z křesťanského pohledu je manželství právoplatným spojením dvou lidí za účelem tělesného a duchovního společenství.¹

Jedná se o uzákoněný svazek muže a ženy, který je chráněn zákonem. Hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádné vychovávání dětí. Manželství je dobrovolné soužití v podstatě permanentní mezi dvěma lidmi opačného pohlaví, podle manželského práva v zemi / státu / provincie, ve kterém žijí. Jedná se o nejvyšší formu společenství mezi mužem a ženou. Po uzavření manželství jsou manželé povinni plnit své sliby, a přijmout svá práva a povinnosti.

Kodex kanonického práva v kán. 1055 definuje manželství jako celoživotní nejnuitnější společenství muže a ženy, založeném na lásce. Svoji přirozenou povahou zaměřené na prospěch manželů, plození a výchovu dětí. Manželé, kteří jsou pokřtěni nabývají jejich manželství povýšení skrze Ježíše Krista na svátost. Jedná se o svazek, ve kterém jsou jeho podstatnými vlastnostmi **jednota a nerozlučitelnost**, které nabývají v manželství zvláštní pevnosti skrze svátost (kán 1056).

Kanonické právo rozumí manželství především jako smlouvu mezi mužem a ženou. Manželství je vytvářeno legálním souhlasem mezi osobami právně způsobilými. Manželským souhlasem se sobě navzájem odevzdávají (kán 1057).² Dle knihy manželského práva je manželství již z doby římské považováno za celoživotní společenství muže a ženy. Je zde kladen velký důraz na pevnost a trvalost svazku. V manželství můžeme rozlišovat dvojí

1 Manželství. [Http://cs.wikipedia.org](http://cs.wikipedia.org) [online]. 2014 [cit. 2014-11-17]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Man%C5%BEelstv%C3AD>

2 *Codec iuris canonici=Kodex kanonického práva: Úřední znění textu a překl. Do češtiny.* Přel. M. Zedníček. Zvon, 1994. CIC/1983 kán. 1055 §2, 1056, 1057 § 2

aspekt: a to společenský a personální. Z hlediska společenského aspektu je manželství rozuměno za významnou smlouvu pro společnost, která ji také zároveň chrání.

Z personálního aspektu je kladen důraz na neustálý osobní vztah muže a ženy.³ Zde lze za zárodek manželství považovat muže a ženu, které Bůh stvořil. Proto, aby byl člověk úplný, potřebuje k sobě druhého člověka. Utváří se a rozvíjí ve vztahu k Bohu, a k bližnímu. Jak říká Karl Barth „*Člověk je přízrakem*“ („Gespenst“). Výsledkem Barthova bádání v jeho knize „*Kirchliche Dogmatik*“ uvádí, že „*Člověk neexistuje nikdy a nikde jako člověk o sobě, nýbrž vždy a všude jako člověk-muž anebo člověk-žena*“ (KD III/4,s. 129).⁴

To je také uvedeno v Bibli v knize Genesis 1,27, kde se píše: „*Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím jako muže a ženu je stvořil.*“⁵

Vztah muže a ženy je tedy základní formou lidského společenství, které se má stále formovat. Jde o takové životní společenství muže a ženy, založené na svobodném rozhodnutí jejich vzájemné lásky, které je trvalé, plné a výlučné, do něhož oba vstoupili (KD III/4, s.155).⁶

Hlavním úkolem proč vstupovat do manželství je žít zřízeným intimním životem s jedním partnerem a plození dětí. Výraz „manželství na zkoušku“ (contradictio in adiecto) podle Bible neexistuje. Žádná taková otevřená možnost rozpadu manželství Bible nepřipouští.⁷ Podívejme se na následující citát Jana Pavla II.:

Není možné žít na zkoušku,
není možné zemřít na zkoušku.
Není možné milovat na zkoušku,
přijmout člověka
jen na zkoušku a omezenou dobu.
(Jan Pavel II.)

3 NĚMEC, Damián. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. Praha: Krystal OP, 2006, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006. s. 12

4 LOCHMAN Jan. Milíč. *Desatero. Směrovky ke svobodě*. Praha: Kalich, 1994. 159 s. 99 – 100.

5 Všechny vypsané verše jsou uvedené z BIBLE: *Písmo Svaté Starého a Nového Zákona* : český ekumenický překlad: Praha: 11. vyd. ,Česká biblická společnost, 1998. 852 – 256 s.

6 LOCHMAN, J.M., *Desatero*. s. 99, 104,105

7 Tamtéž, s.106

1.1 Manželství ve Starém zákoně

Bible poukazuje na manželství jako na posvátný svazek mezi mužem a ženou. Nejde již jenom o společné soužití dvou osob, které spolu zůstanou nebo ne. Jde o trvalý svazek, který je Bohem vytvořen pro každého člověka jako Boží plán pro lidi. Jedná se o nejstarší Boží ustanovení.⁸ Pokud manželské páry vnímají manželství jako něco posvátného, přistupují k tomuto svazku zodpovědně, a s Boží milostí se snaží tento svazek zachovat po celý život. Kniha Genesis 1:27 se zmiňuje o počátku manželství: „*Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.*“

Genesis 2:18 uvádí: „*I řekl Hospodin Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.*“⁹

Tento verš ukazuje Boží charakter, protože muž je stvořen k obrazu Božimu. V tom samém případě Bůh nechce být sám, proto také nechtěl, aby muž byl sám. Tak jako Bůh chce s námi sdílet přátelství, stvořil Adamovi ženu Evu. Žena nebyla stvořena k muži jako soupeř, ale jako protějšek a pomocnice. Manželé se navzájem doplňují a potřebují. Pomáhají nejen sobě, ale i ostatním lidem v jejich obecnství. Manželství je především vydání se jeden druhému.

Kniha Genesis 2:21,24 nám popisuje, jak Bůh stvořil Evu: „*I uvedl Hospodin Bůh na člověka mrákotu, až usnul. Vzal jedno z jeho žeber a uzavřel to místo masem. A Hospodin Bůh utvořil z žebra, které vzal z člověka, ženu a přivedl ji k němu. Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženou se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“ Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.*“

Tento verš poukazuje na rovnost muže a ženy. Jsou stvořeni jako rovnocenní partneři. Zde vidíme, že Bůh stvořil lidi jeden pro druhého, že člověk není úplným člověkem bez protějšku. Jedná se o hluboký vztah, ve kterém má muž přilnout k ženě a být jedním tělem. Aby bylo manželství naplněno, je potřeba této jednoty po stránce duchovní, psychické a fyzické.

Genesis 1:28 „*A Bůh jim požehnal a řekl jim: „Plodte a množte se a naplňte zemi. Podmaňte ji a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.*“

8 NOVOTNÝ, Adolf, *Biblický slovník*, díl. 1 A-R. Edice Kalich, Praha 1956, s. 403

9 LOCHMAN, *Desatero*. s.100

Muž a žena jsou stvořeni jeden pro druhého, jejímž úkolem je plodit potomstvo. Manželství se tak stává prostředkem zajištění vlastní budoucnosti skrze další generaci.¹⁰ Je třeba říci, že ve Starém zákoně byla bezdětnost důvodem k rozvodu Genesis 29:34. Ženy, které nemohly otěhotnět vyzývaly své muže mít potomky se svými otrokyněmi Genesis 16:2, a tyto děti byly pokládány za jejich vlastní Genesis 30:3-6.¹¹

Důležitý je stupeň příbuznosti, o kterém se můžeme dočíst v knize Leviticus 18:20, ale také v Genesis 20:12, kde je přísně zakázáno zakládat rodinu s vlastní sestrou, nebo sestrou své ženy za jejího života a obcovat se ženou svého bližního. Toto přikázání se liší od knihy Genesis 20:12, Gn 24 – 28:2, kdy manželství bylo více záležitostí rodiny nežli církve, a proto aby byla rodina zachována, bylo zvykem zakládat rodiny uvnitř příbuzenstva.¹² V tehdejší době bylo povinností si vzít za manželku vdovu po úmrtí vlastního bratra a dát jí alespoň jednoho syna (pokud ho neměla), který by nesl jméno zemřelého bratra, a nebylo tak vymazáno z Izraele Dt 25:6. Pokud si bratr zemřelého odmítl vdovu vzít, bylo to možné, ale znamenalo to veřejnou hanbu tzv. „Dům vyzutého“.

Manželství ve Starém zákoně uzavřené s cizinci nebylo podporováno, spíše zakazováno. K tomu se vyjadřuje kniha Numeri 30:11 ve které se píše, že muž je pánem rodiny a vdaná žena nesmí udělat sliby bez svolení svého muže.¹³

Ve Starém zákoně je homosexualita ohavnost Lv 18:22, a je zakázána zákonem v knize Lv 20:13-16, kde je jasně řečeno, že takový čin je trestán smrtí.¹⁴ Je ale třeba říci, že povinný respekt neznamená ospravedlňování takového chování, které není v souladu s mravním zákonem.¹⁵

V knize Malachiáš je manželská smlouva přiřazována ke staré smlouvě mezi Bohem a Izraelem, jeho svatým lidem sr. Iz 54:5, 62:1-5, Jr 2:2. Proto je nevěrnost lidu nazývána cizoložstvím sr. Jr 3:1.¹⁶

10 Jean -Jaques von ALLMEN. *Biblický slovník*, Edice Kalich, 1987, s. 138

11 NOVOTNÝ, Adolf. *Biblický slovník*, díl. 1 A-R. Edice Kalich, Praha 1956, s. 400

12 ALLMEN. J.J. *Biblický slovník*, , Edice Kalich, 1987, s. 137,138

13 Tamtéž, s.138

14 Tamtéž, s.139

15 Papežská rada pro mír a spravedlnost. *Kompendium sociální nauky církve*, Přel. Ctirad Václav Pospíšil. Karmelitánské nakladatelství, 1. vyd. Kostelní Vydří 2008, 534 s., s. 159

16 Srov. ALLMEN. *Biblický slovník*. s. 139

1.2 Manželství v Novém zákoně

V Novém zákoně se mluví o manželství v první řadě jako o svátosti. Ježíš hlásá především nerozlučnost manželství a poukazuje přitom na záměr Stvořitele v Matoušovi 19:1-9, kde se mluví o muži a ženě jako „jedno tělo“ před Bohem.¹⁷

Matouš 19:6 píše: „...*A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.*“ Manželství je nerozlučitelné, tak jako je nerozlučitelné spojení mezi Pánem a církví.¹⁸ Manželé jsou Bohem spojeni navždycky, jeden s druhým tvoří jednotu. Bůh nenávidí rozluky. Neměli by proto dopustit, aby jejich manželství bylo ukončeno jejich nebo cizí vinou.

Manželství je předobrazem vztahu Krista a církve. Od začátku až do konce Bible mluví o manželství jako o „tajemství“. To znamená poddávat se jeden druhému. Bůh nás vyzývá, abychom se podřizovali jedni druhým v lásce. Takový vztah vytváří pokojný domov. Aby vztah dvou osob byl harmonický, vyzrálý v absolutní jednotě, je důležité se odpoutat od rodičů a přijmout tak plnou roli manžela a manželky. V Efezkým 5:31 se píše: „*Proto opustí muž otce i matku svou a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo*“.

Proto, aby vztah nebo rodina fungovaly, měl by mít muž podle Bible rozhodující slovo. Jak Písmo uvádí v 1.Korintským 11:3 „*Rád bych, abyste si uvědomili, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy muž a hlavou Krista je Bůh.*“

Tak jako Kristus je hlavou církve, kterou si zalíbil, tak muž je hlavou ženy, kterou má milovat. Muž by měl zaujmout místo na svém vůdčím postavení, svoji autoritu uplatňovat k ženě a rodině láskou. Muž i žena by měli uplatňovat svojí pozici v manželství. Dávat místo jeden druhému, lásku a úctu.

List Efezkým 5: 23-25 říká: „*Vždyť muž je hlavou své ženy, jako je Kristus hlavou církve; a on je Spasitelem těla. Jako se tedy církev poddává Kristu, tak ať se i manželky ve všem poddávají svým mužům. Muži, milujte své ženy, jako i Kristus miloval církev a vydal sám sebe za ni.*“ V knize Efezkým 5:32 se píše: „*Je to velké tajemství, které vztahují na Krista a na církev.*“¹⁹

17 DUFOUR Xavier Léon – a kolektiv, *Slovník biblické teologie*. Academia, s.212

18 ALLMEN. J.J. *Biblický slovník*. Edice Kalich, 1987, s. 140

19 DUFOUR. X.L. *Slovník biblické teologie*. s. 212

Manželství představuje velké tajemství ve smyslu zrcadlit jednotu Ježíše s jeho církví. Jak je již zmíněno, manžel má představovat Krista a žena církev - jednota. Proto má být manželství monogamické, tak jako Ježíš může mít jen jednu choť – církev. Uzavřít druhé manželství lze pouze za předpokladu, že první manžel zemřel, Římanům 7:2, 1.K 7:39.²⁰

Polygamie je neslučitelná s jednotou manželství²¹ a odporuje této jednotě manželství, ve které má žena i muž stejnou osobní důstojnost.²² Polygamie byla již překonána křesťanstvím, a z ženy učinilo člověka stejné ceny, rovnocenného partnera muže. V Kristu není rozdíl mezi mužem a ženou. Jak se píše v Bibli Galatským 3:28²³ „*Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši*”.

Manželé by měli spolupracovat jako jeden. Jak se píše v knize Koloským 3:19 „*Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim hrubě*”.

Muž má uplatňovat svoji vůdčí úlohu láskou, že svojí ženu miluje Ef 5:33.²⁴ Jak Pavel uvádí ve své knize 1.Korintským 12:25-27: „*Trpí-li jeden úd, trpí spolu s ním všechny. A dochází-li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním. Vy jste tělo Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů.* “

Bible se vyjadřuje k cizoložství v knize Matoušově 15:19, ...neboť tento chtíč vychází ze srdce. Už samotný chtivý pohled na ženu znamená cizoložství ve svém vlastním srdci, Mt 5:27-28. Bůh k nám mluví skrze desatero, kde nás vyzývá k dodržování přikázání, abychom nesmilnili a necizoložili v knize Exodus 20:14.

Matouš 19:12 říká: „*Někteří nežijí v manželství, protože jsou k tomu od narození nezpůsobilí; jiní nežijí v manželství, protože je nezpůsobilými učinili lidé; a někteří nežijí v manželství, protože se ho zřekli pro království nebeské. Kdo to může pochopit, pochop.*”

V Novém zákoně Pavel vyučuje o možnosti do manželství nevstupovat, zůstat svobodným a žít plně život pro Boha. Je to svobodná volba, do které nemusíme vstupovat, ale pokud vstoupíme, neznamená to hřích. Nežít v manželství může být také Božím darem jako žít v manželství.²⁵ V následujícím verši Pavel vyzývá, aby ti, kdo do manželství vstoupili, žili, jako by neměli ženy, neboť všechny věci světa, do kterého patří i život v manželství pomíjí, a čas je krátký.

20 ALLMEN, J.J. *Biblický slovník*, Edice Kalich, 1987, s. 140

21 *Katolický katechismus katolické církve*, České katolické nakladatelství Praha 1995, s.420

22 Tamtéž, s. 416

23 NOVOTNÝ, A. *Biblický slovník*, s. 400

24 Tamtéž, s. 141

25 ALLMEN, J.J. *Biblický slovník*, s. 139

Kniha 1.Korintským 7:29 „*Chci říct, bratří, toto: Lhůta je krátká. Proto ti, kdo mají ženy, ať jsou, jako by je neměli...*”²⁶

Jak Pavel píše: 1. Korintským 7:7-11 „*Přál bych si totiž, aby všichni lidé byli jako já; ale každý má od Boha svůj vlastní dar, jeden tak, a druhý jinak. Svobodným a vdovám pravím, že je pro ně lépe, když zůstanou tak jako já. Je-li jim zatěžko žít zdrženlivě, ať vstoupí v manželství, neboť je lepší žít v manželství než se trápit. Těm, kteří žijí v manželství, přikazuji – ne já, ale Pán – aby žena od muže neodcházela. A když už odejde, ať zůstane neprovdána nebo se s mužem smíří; a muž ať ženu neopouští.*“

Dříve, než se lidé rozhodnou uzavřít sňatek, by si měli důkladně promyslet, zda vědí, co láska skutečně znamená. Mnoho lidí žije v domnění, že milují, ale ne vždy jsme schopni milovat, tak jak o lásce mluví Bible. Láska je tou nejdůležitější vlastností v manželství a ve vztazích mezi lidmi. Je tou nejúspěšnější cestou k řešení různých nedorozumění a problémů. Manželství představuje lásku, která daruje především sama sebe, odřeknutím sebe ve prospěch druhého. Proto je důležité uzavírat manželství v Pánu 1.K 7:39.²⁷ Základem manželství je tedy manželská láska.²⁸

Korintským 13:4 „*Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Láska nikdy nezanikne.*“

26 DUFOUR. X.L., *Slovník biblické teologie*, s. 212

27 ALLMEN. J.J., *Biblický slovník*, s. 140

28 Srov. NOVOTNÝ, A., *Biblický slovník*, s. 400

2. Pojetí manželství v jednotlivých církví

2.1. *Církev římskokatolická*

Název „katolická církev“ je synonymním označením pro „římskokatolickou církev“. Tento výraz odkazuje na „jednotu“ církve už v prvních staletích křesťanského letopočtu. Důležitým symbolem této jednoty se považovalo přední postavení biskupa v Římě. Jednou z nejvýznamnějších charakteristik, které římskokatolickou církev odlišují od jiných církví, je postavení papeže. Je tedy přímou pokračovatelkou prvotní církve, přičemž je biskup označován za přímého následníka sv. Petra, který byl Ježíšem Kristem jmenován hlavou církve. Z toho vyplývá, že biskupové označují při dodržování svěcení apoštolskou posloupnost.²⁹

Katolická církev se dále liší tím, že za normu křesťanského učení a života používá nejenom Bibli, ale i církevní tradice. Tuto formu učení stanovil tridentský koncil roku 1545, podle něhož má Bible i tradice sloužit při zprostředkování pravdy. Podle římskokatolické církve má za závaznou autoritu její učitelský řád (*magisterium*), který slouží při výkladu a aplikaci Písma a tradice. Tento učitelský řád církve je vykonávaný biskupským sborem v čele s papežem.³⁰

2.1.1 *Liturgie*

Centrem života církve je uctívání (*liturgie*). V církvi hraje nejdůležitější úlohu eucharistická bohoslužba (*mše*) a denní modlitba (*breviář*), která je zaměřena na čtení z Bible převážně z žalmů. Římskokatolická církev má sedm svátostí – křest, biřmování, eucharistie, svátost smíření, svátost nemocných, kněžství (*svěcení*) a manželství.³¹ Středem liturgie je slavení *eucharistie*, tedy slavení Ježíšovi přítomnosti v podobě proměněného chleba a vína tj. (*těla a krve*).³²

29 Římskokatolická církev. [http://cs.wikipedia.org/\[online\] 2014\[cit. 21.1.2014\] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki%C5%98%C3%ADmskokatolick%C3%A1_c%C3%ADrkev](http://cs.wikipedia.org/[online] 2014[cit. 21.1.2014] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki%C5%98%C3%ADmskokatolick%C3%A1_c%C3%ADrkev), VOJTÍŠEK. Z. *Encyklopedie náboženských směrů v ČR*, s. 32

30 VOJTÍŠEK. Z. *Encyklopedie náboženských směrů v ČR*. s. 32

31 Srov. Římskokatolická církev. [http://cs.wikipedia.org/\[online\] 2014\[cit. 21.1.2014\] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki%C5%98%C3%ADmskokatolick%C3%A1_c%C3%ADrkev](http://cs.wikipedia.org/[online] 2014[cit. 21.1.2014] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki%C5%98%C3%ADmskokatolick%C3%A1_c%C3%ADrkev)

32 VOJTÍŠEK. Z. *Encyklopedie náboženských směrů v ČR.*, s. 33

2.1.2 Úvod do manželského práva Církve římskokatolické

Právním předpisem manželského práva římskokatolické církve je Kodex kanonického práva (dále jen...CIC/1983) promulgovaný dne 25. ledna 1983, v pátém roce papeže Jana Pavla II.³³

Důležitá část materie manželského práva je obsažena ve IV. Knize kodexu nazvané Posvěcující služba církve, která je v sedmé stati, rozčleněna dále do deseti hlav:

- Hlava 1 – Pastorační péče a příprava na uzavření manželství-obrázek
- Hlava 2 – Zneplatňující překážky obecně
- Hlava 3 – Zneplatňující překážky jednotlivě
- Hlava 4 – Manželský souhlas
- Hlava 5 – Forma uzavření manželství
- Hlava 6 – Smíšená manželství
- Hlava 7 – Tajné uzavření manželství
- Hlava 8 – Účinky manželství
- Hlava 9 – Odloučení manželů
- Hlava 10 – Zplatnění manželství

2.1.3 Terminologie katolické církve týkající se manželského práva

Katolická církev a její kanonické právo věnuje velkou pozornost manželství i jeho přípravě. Používá tedy v oblasti manželství následující pojmy:

- **Nupturienti** jsou snoubenci, kteří chtějí vstoupit v budoucnu do manželství. Z pohledu kanonického práva ale není výraz snoubenci příliš jasný, protože ne všichni nupturienti jsou snoubenci.
- **Matrimonium** je latinský termín pro manželství, které se dále dělí:
- **Matrimonium in fieri** je manželství v průběhu svého vzniku tedy ; příprava na

³³ Kodex kanonického práva. <http://cs.wikipedia.org/> [online] 2014[cit. 2014-07-06] Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kodex_kanonick%C3%A9ho_pr%C3%A1va

uzavření manželství, předsňatkové řízení a svatba samotná. Po ukončení svatby následuje administrativa, která je důležitá pro zaznamenání uzavřeného sňatku do matrik.

- **Matrimonium in facto esse** je manželství v procesu svého trvání, které se uskutečňuje po svatebním obřadu. Jde o trvalý životní stav spojený s rodinnou péčí (životem), rozvíjením manželského života i s následnými životními nesnáze.
- **Manželská smlouva** (*foedus matrimoniale*) označuje termín pro posvátný svazek mezi mužem a ženou, který nazýváme manželstvím.³⁴

2.1.4 Pojetí manželství z pohledu Církve římskokatolické

Manželství v katolické církvi je chápáno jako jedna ze sedmi svátostí. Tento svazek obsahuje v sobě též vztah k Bohu jakožto k základu a cíli. Manželství je vnímáno za způsob přítomnosti Ježíše Krista a církve ve světě. V Matoušovi 18:20 čteme: „*Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“

Svátost manželství si snoubenci navzájem vysluhují sami, kněz nebo pověřený (jáhen) je pouze přísluhovatelem církevního aktu.³⁵

Manželství tedy znamená trvalý vztah mezi mužem a ženou, ke kterému se svobodně rozhodli na celý život. Tento svazek chtějí manželé sdílet s Bohem, s Jeho pomocí. Jejich manželství by mělo být obrazem Boží lásky, jejímž hlavním úkolem je plození dětí. Mít děti je jeden z důležitých prvků manželství. Bezdětnost není důvodem k rozvodu, jak tomu bylo již ve starém zákoně.³⁶

Základním předpokladem je uzavřít sňatek s partnerem stejného vyznání, tedy katolík s katolíkem. Uzavřít sňatek s partnerem jiného vyznání je poněkud nevhodné, a může to přinést určité nesoulady do manželského svazku. Za těchto okolností je pak nutné mít dovolení od biskupa, který s uzavřením sňatku souhlasí.

34 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s.14

35 Manželství. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. 2014 [cit. 2014-11-17] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Man%C5%BEelstv%C3%AD>

36 OPATRŇ. Aleš, 1. Jak katolická církev chápe manželství. Vira. Cz [online]. [cit. 2014-07-11] Dostupné z: <http://www.vira.cz/Texty/Knihovna/1-Jak-katolicka-cirkev-chape-manzelstvi.html>

2.1.5 Základní podmínky před uzavřením manželství

Jedině muž a žena mohou uzavřít manželství. Důležité je, či podmínkou, aby byli oba věřící pokřtěni. Uzavřít sňatek s partnerem stejného pohlaví je zakázané. V knize Leviticus 18:22 čteme: „*Nebudeš obcovat s mužem jako s ženou, je to ohavnost.*“

Je tedy nemožné připustit či dopustit oddat dva lidi stejného pohlaví. Tento svazek by neopravňovalo nazývat „manželstvím“ a byl by v rozporu s Božím Slovem. Snoubenci mohou uzavřít sňatek pokud nejsou v platném manželství. Jedná se o dobrovolné rozhodnutí na celý život. Snoubenci by si měli uvědomit, že jde o vlastnost trvalého a nerozlučitelného svazku.³⁷

2.2 Církev Československá husitská (CČSH)

Tato církev oficiálně vznikla roce 1920. Její nynější název přijala od roku 1971. Podobně s římskokatolickou církví uplatňuje liturgii a pojetí svátostí. Působí převážně v Čechách, ale také na Slovensku. Je založena na zásadách presbyterních s prvky episkopálními. Církev československá husitská ve své nauce zdůrazňuje snahu o návrat k prvotní církvi či k pravému jádru křesťanství. Považuje se za pokračovatelku učení mistra Jana Husa – husitství.

Nauka církve vychází z části radikální katolické moderny vedené Karlem Farským. Jde o katolické duchovní, kteří se na začátku dvacátých let minulého století odtrhli od římskokatolické církve. Její učení a církevní tradice vychází z Bible. Středem církevního života jsou pravidelné nedělní bohoslužby, ve kterých je uplatněno zvěstování Božího slova a zpřítomnění Krista za živého Pána církve při večeři Páně.³⁸

Oproti katolické církvi je v husitské církvi podáván při Večeři Páně nejenom chléb, ale i kalich s vínem.³⁹

37 ALLMEN.J.J. *Biblický slovník*. s. 139

38 MEDEK, Rudolf: *Katechismus v duchu církve československé husitské*. 1. vyd. Praha: Blahoslav, 1990, s. 99, Církev československá husitská. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. 2014 [cit. 2014-01-21]. Dostupné z: http://cs.wiki/C%C3%ADrkev_%C4%8Deskoslovensk%C3%A1_husitsk%C3%A1

39 MEDEK, Rudolf: *Katechismus v duchu církve československé husitské*, s. 100

Vyznání víry církve československé husitské

„Věřím v Boha jednoho, Ducha věčného a Tvůrce všeho, Otce Ježíše Krista i Otce našeho, jenž od věčnosti vládne královstvím duší našich. Věříme v Ježíše Krista, Syna Božího, Světlo ze Světla, Život ze Života, jenž od Otce přišel, životem svým zlo světa i smrti přemohl, aby získal nám království Boží věčné. Věříme v Ducha Božího, jenž od věčnosti do věčnosti vše oživuje, v Ježíši Kristu se zjevil, skrze proroky a otce naše mluvil a v nás chce přebývat. Věříme v život věčný, Dobra, Pravdy a Krásy, tak jako jsme přesvědčení o smrti zla i zlých. Věříme, že Otec nebeský nás proto stvořil abychom, Ducha Božího v sobě máme, šťastni byli, život Pravdy žili, Pravdy Boží hájiti se nebáli a života věčného tak jistě dosáhli. Tak staň se!⁴⁰

2.2.1 Pojetí manželství z pohledu Církve československé husitské

Tak jako v katolické církvi tak i v husitské církvi je manželství chápáno jako svátost ze sedmi svátostí. Mezi tyto svátosti patří křest, biřmování, večeře Páně, pokání, útěcha nemocných, svěcení kněžstva a manželství. Pán Ježíš Kristus vysluhuje svátosti prostřednictvím jeho služebníků církve. Tyto svátosti jsou udělovány v rámci bohoslužeb a církevních obřadů. Na rozdíl od jiných svátostí si manželskou svátost snoubenci udělují sami a kněz je pouze přísluhovatelem svátosti.⁴¹

Svátost manželství (lat. Matrimonium) slouží k posvěcení svazku manželského k celoživotnímu soužití a k tomu, aby byla založena rodina. *Manželství je svátost, v níž se muž a žena v lásce navždy spojují a jsou Duchem svatým posvěceni, aby byli Božím obrazem v Kristu, nástrojem Stvořitele ke vzniku nových lidských bytostí a základem rodiny podle Boží vůle.*⁴²

Přijmout svátost manželství lze jedině za předpokladu, že snoubenci přijali křest v jakékoliv církvi. Jsou tedy oba znovuzrozeni pro Krista. Manželství je dle Písma svatého Boží řád, jehož obsahem je manželský svazek muže a ženy. Myšlenka uzavření sňatku s partnery stejného pohlaví je dle Písma nemyslitelná, z toho vyplývá, že ve vyznání československé církve husitské je homosexualita považována za zrudnost a tento nepřirozený svazek by odporoval Božímu řádu.

40 *Základy víry Církve československé husitské. Přijaty VI. sněmem dne 17. října 1971 jako oficiální nauková norma, ve znění vydaném ústřední radou v roce 1958.* Praha: Ústřední rada církve československé husitské, 1975, 144 s. 47. s

41 MEDEK, Rudolf: *Katechismus v duchu církve československé husitské*, s. 120

42 ŠPAK, Josef. *Agenda: Obřadní příručka Církve československé husitské.* Praha: Církev československá husitská, 2006, 123 s. 70 s.

Nyní se zmíním o podstatě a formě manželské svátosti.

Formou svátosti manželství je:

1. vzájemný slib, že se snoubenci berou na celý život a že po celou tu dobu si chtějí zachovat vzájemnou úctu, lásku, věrnost a oddanost, nikdy se neopustit a stát při sobě v dobrém i ve zlém. Tento slib je složený za přítomnosti kněze před tváří Boží.⁴³
2. prosba o posvěcení a požehnání manželského svazku a
3. slavnostní prohlášení snoubenců, jejich svědků a kněze o uzavření manželství.⁴³

Nerozlučitelnost a trvalost jsou základním charakterem svátostného manželství, až do smrti jednoho z manželů.

Formou svátosti manželství je obřad:

1. modlitby a čtení z Písma svatého,
2. symbolické přijímání z kalicha,
3. výměna snubních prstenů a následné požehnání.⁴⁴

2.3 Křesťanské centrum víry

Jedná se o pentekostální (letniční) církev, jejíž jméno je odvozeno od svátku letnic. Svátky letnic jsou slaveny na památku Ducha svatého, který byl dle Bible seslán padesát dní po Velikonocích na učedníky. Jednou z hlavních charakteristik pentekostalitů je hledání mimořádných darů (charismat), mezi které patří dar modlitby v neznámém jazyku nazývána také (*glosolálie*), modlitby v Duchu svatém. Dále mezi tyto dary patří dar prorokování a uzdravování.⁴⁵

Charismatické hnutí začíná v šedesátých letech minulého století jako druhá vlna pentekostalismu. Hlavní postavou počátků tohoto hnutí je David Du Plessis (1905 – 1987), který se zasloužil o rozšíření charismatického hnutí po celém světě. Jedná se tedy o církev, která klade důraz na mimořádné dary, proroctví a znamení od Ducha Svatého.⁴⁶

43 MEDEK, Rudolf: *Katechismus v duchu církve československé husitské*, s. 119, 120

44 Tamtéž, s.120

45 VOJTÍŠEK. Z. *Encyklopedie náboženských směrů v ČR*. s.66

46 Tamtéž, s. 68

2.3.1 Pojetí manželství z pohledu Křesťanského centra víry

Definice manželské smlouvy zní – není dobré býti člověku samotnému – jak se již v Bibli píše, opustí muž otce svého i matku svou a přilne ke své ženě - dva se stávají jedním tělem a co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.

Manželství je dle církve křesťanského centra víry ustanoveno Bohem a je svaté. Jedná se o smlouvu mezi mužem a ženou, manželství má být respektováno všemi v rodině, ve společnosti a v církvi. Z toho vyplývá, že jde o vážné rozhodnutí v životě mezi dvěma stranami.

Boží záměr byl vyjádřen při stvoření světa. Bible zaslubuje, pokud budou manželé dodržovat Boží zákony a principy, budou šťastnými a budou mít hojné požehnání. Bible nazývá manželství tajemstvím. Tato církev věří, že toto spojení muž – žena – Bůh může zajistit šťastné a úspěšné manželství – trojpramenný provázek, který se nesnadně přetrhne. Představuje dimenzi neviditelného. Získá se vírou, láskou a vedením. Následující obrázek nám ukazuje, jak se Bible v knize Kazatel 4:12 se zmiňuje o trojitě niti: „*Přepadnou-li jednoho, postaví se proti nim oba. A nit trojitá se terpv nepřetrhne!*“

Obrázek 1: Trojitý provázek

V manželské smlouvě po vzájemné domluvě a odsouhlasení předem, si může každá strana dát své smluvní podmínky, které neodporují Slovu Božímu. Zavazují se respektovat jeden druhého, milovat se navzájem i milovat své bližní a ctít Boha. Manželská smlouva znamená si navzájem vyměnit životy jeden druhému. Všechny věci by měli dělat manželé ve vzájemné shodě jako jeden (jednota). Manžele spojuje víra v Ježíše Krista a ta určuje směr a náplň jejich společného života.

2.3.2 Co znamená „Krevní smlouva“ v manželství

Jak jsem již zmínila, manželství představuje svátostné spojení muže a ženy, kdy se dva životy stávají jedním. Vytváří tak celoživotní společenství manželů, které je založeno na lásce, úctě a víře. V manželství se jedná o krevní smlouvu, která je prolita krví Ježíše Krista. Je základem všech primitivních náboženství. Mnoho vlivů krevní smlouvy přetrvává až do dnešních dnů. Pro příklad si uvedeme:

- Snubní prsten – symbol manželské ceremonie (jizvy jsou symbolem smlouvy ve SZ – krevní smlouvy)
- Pokrm (polévka a dort) – krmí se vzájemně (přítel – muž)

Krevní smlouva je vážným souhlasem mezi mužem a ženou. Na každé straně má být absolutní poddání se, je ustanovena prolitím krve. Je silným zaslíbením, že už nebudou žít sobecky sami pro sebe, ale jeden pro druhého. Tzn. Že můj nedostatek je tvůj nedostatek.

Verš z bible uvádí: 1. Kor. 6:19-20 *„Či snad nevíte, že jste chrámem Ducha Božího, který ve vás přebývá a jež máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné, proto svým tělem oslavujte Boha.“* 2. Kor. 2:15: *„Za všechny zemřel, proto aby ti, kteří jsou naživu, nežili již sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal.“*

Stejně tak je i rozhodnutí v manželství, že nebudou žít sobecky jen pro sebe. Žena není otrokyně, ale smluvní partner, je rovnocenná se svým manželem, hlava neznamená být „šéfem“. Žena i muž jsou dědicové společného života, hlava (muž) je zodpovědná za to, co se děje doma. Muž ukazuje svoji zodpovědnost láskou.

Tedy v Efezkým 5:21-33 se píše: *„V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým, ženy svým mužům jako Pánu. Protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve těla, které spasil. Jako církev je podřizena Kristu, tak ženy mají být podřizeny svým mužům. A muži, milujte své ženy jako si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval, aby ji posvětil a očistil křtem vody a slovem. A tak si o sám připravil církev slavnou, bez poskvrny, vrásky a čehokoliv podobného, aby byla svatá a bezúhonná, proto i muži mají milovat své ženy jako své tělo. Kdo miluje svou ženu, miluje sebe. Nikdo přece nemá v nenávisti své tělo, ale živí je, a stará se o ně. Tak i Kristus pečuje o církev. Vždyť jsme údy jeho těla. Proto opustí muž svého otce a matku svou a připojí se k své manželce a budou ti dva jedno tělo. Je to velké tajemství, které se vztahují na Krista a na církev. A také i každý z Vás bez výjimky, ať miluje svou ženu, jako sebe sama a žena ať má k muži úctu.“*

Musíme tedy porozumět, že manželé už nejsou odděleni v sobeckém způsobu života a nejsou už to jen ti, kteří berou, ale ti, kteří dávají. Naše přirozenost (tělo) se chce vždy vyvyšovat a brát od ostatních. Každá myšlenka má od tohoto bodu zájem o dobro smluvního partnera. Jestliže se toto manželé naučí praktikovat ve vztahu, budeme žít ve velmi požehnaném manželství. A pravidlo je ustanovit si, buď budou manželé dělat věci jako jeden, nebo to dělat nebudou. Takový vztah vytváří pokojný domov, ve kterém je shoda. Pokud se manželé poddají jeden druhému, i Bohu, v takovém manželství je bezpečí. To znamená, že „Já“ už nežiji sám pro sebe, ale pro svého smluvního partnera. O autoritě a poddání se, neboli podříditi se, je způsob, jak se žena poddá, a to je láska. Vážiti si své manželky, obdarovávat ji, prokazovat ji úctu a lásku. Ježíš dal za lidi život, a autorita je ve skutečném poddání se jeden druhému. Smlouva stojí na jednotě – shodě. Právě ve shodě obou partnerů je Boží požehnání. Je lépe „ukřižovat“ svojí přirozenost – tělo v tom, co by lidé v manželství sami chtěli. Nesnažit se být za každou cenu vítězem, ale partnerem.

Při vstupu do „krevní smlouvy“ se stanovují podmínky, které se pak vyjmenovávají v jednotlivých bodech, zásadách a požadavcích, na kterých se shodnou. Mělo by to být jasné a zřetelné. Je základem pro spokojený život v manželství.

Bible mluví o tajemství jímž je Kristus v knize Koloským 1:27: „*Je to Kristus mezi vámi, v něm máte naději na Boží slávu.*“ Tedy Kristus v nás, Kristus mezi námi. Být v Kristu ve všem spojení, v manželství, osobně v církvi.

Pokud manželé žijí ve vzájemné lásce a úctě a shodě k Bohu sobě navzájem, k rodičům a lidem, tak ze své víry ve „svátost“, opravdovému věřícímu přinášejí požehnání. Není to protikladem Duchovnosti. Požehnání není vázané na přijímání svátostí, ale na zachování Božího Slova v knize Mat. 7:24 - Luk. 7:45-49 : „*Plní je*“. Svatý je ten, který má Smlouvu s Bohem. V knize 1.Petr 1:18-23: Manželství je Svaté pro Kristovu prolitou krev. Dále v knize 1. Petr 1:14-16 se píše, že máme být svatí v celém způsobu života. Manželství v Efez. 5:30-32-33 mluví o tajemství o Kristu a církvi, vzájemném spojení „*Koinonia*“. Mít podíl na společném životě v manželství s Kristem a s církvi. Tajemství , (*řec. Mystérion*), (*Lat. Sacramentum*), tajemství se týká vždycky spojení navzájem se svým životním partnerem, Bohem a církvi.

To je to co apoštol Pavel zdůraznil, a to co bychom měli mít na paměti pro úspěšné manželství! Jinak můžeme znesvěcovat svoje manželství svojí nevírou, neláskou, neochotou vůči Bohu a svému partnerovi.

Mluví se o výzvě ke vzájemné lásce a službě. V knize 1. Kor. 3:10-21 . 1. Tes. 4:3 se píše, aby každý uměl žít se svojí ženou svatě, a s úctou. To je žít posvěcený život v manželství. Manželství musí odrážet svatost Kristovu v 1. Kor. 3:16 , 6:19 Manželství věřících je Svaté a má být svaté v celém způsobu života. V 1. Petrovi 2:1-6 9 se píše, že má být ctěno všemi ostatními a nemá do něj nikdo zasahovat z vnějších lidí. Není zahanben ten kdo věří celým srdcem. Bůh je tudíž Posvětitel a Ochráncem manželství.

3. PŘEDSŇATKOVÉ ŘÍZENÍ

3.1 Podmínky uzavření manželství v Církvi římskokatolické

A. Právní příprava

Důvod předsňatkového řízení vede k tomu, aby bylo manželství řádně uzavřeno, a aby byl manželský svazek posvěcen a stabilní. Pod názvem nupturienti se rozumí jediné muž a žena. V katolické církvi mohou uzavřít sňatek pouze osoby opačného pohlaví (kán. 1055). Je potřeba, aby měli nupturienti svobodný stav, měli právní způsobilost, neomezovali je žádné překážky a splnili civilní i církevní podmínky předsňatkového řízení. (srov. Kán. 1055,1066,1069,1073,1095). Je tedy důležité, aby měli dostatečné užívání rozumu, netrpěli závažnou poruchou soudnosti, co do podstatných práv a povinností manželských, které se předávají a přijímají. (kán. 1095).⁴⁷

Z pohledu sekulárního práva je potřeba předložit občanský průkaz a rodný list. Z pohledu římskokatolické církve je potřeba předložit výpis z matričního úřadu pokřtěných, kde je uveden stav nupturienta, že se nenachází žádná poznámka o jeho uzavřeném manželství. Církevní autorita tedy vyžaduje osvědčení, že nupturienti splnili všechny požadavky k platnému uzavření manželství.⁴⁸

Do nejbližší přípravy patří také **ohlášky**, které zaručují, že se u nupturientů před uzavřením manželství nevyskytují žádné překážky.⁴⁹ Po ohláškách, které vydává biskupská konference, je farář kompetentní nupturienty oddat (kán. 1067).

Pro uzavření manželství je důležité, aby si nupturienti uvědomili, že jde o trvalý manželský svazek zaměřený k plození potomstva, na základě sexuální součinnosti (kán.1096). Znalost tohoto se po pubertě předpokládá (§2).⁵⁰

47 Srov. *Kodex kanonického práva*. CIC/1983 kán. 1055, 1066, 1069, 1073, 1095

48 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 36

49 Tamtéž, s. 35-36

50 Srov. CIC/1983 kán. 1067, 1096, §2

B. Pastorační příprava v Církvi římskokatolické

Příprava na manželství se tedy netýká pouze právní strany, ale hlavně osobní vyzrálosti člověka. Charakterové vlastnosti a zkušenosti přebíráme ze života a rodiny, ve které jsme vyrůstali. Někteří lidé vstupují do manželství v časném věku, někteří v pozdějším. Z toho vyplývá, jak moc jsme osobnostně vyzrálý vstoupit do manželství. Do jaké míry jsme schopni dávat a přijímat, co od manželství skutečně očekáváme.

Je proto důležité vést duchovní přípravu na manželství. Jde o osobní přípravu nupturientů, ve které se zdokonalují, jak obstát v manželství. V každé církvi by měl kněz i církve věřících pečovat o mladé lidi, kteří plánují manželský svazek. Vzdělávat je o významu posvátného svazku a uchovávat jejich manželský stav v křesťanském duchu. Tato pomoc se poskytuje převážně **kázáním** pro mladé lidi různého věku, **osobnostní přípravou** snoubenců, **liturgickým udělováním svátosti** manželství, při které manželé prokazují a podílejí se na tajemství jednoty a lásky mezi Kristem a církví, a též **pomocí**, která je poskytována manželům, tak aby jejich manželský svazek zachovávali ve věrnosti, chránili ho a dospívali tak v životě k plnějšímu vztahu v lásce (kán. 1063). Z toho vyplývá, že nupturienti i manželé mají možnost pomoci ze strany římskokatolické církve v oblasti duchovní podpory při řešení životních situací, které by těžko zvládli sami. Manželství slouží k duchovnímu růstu obou partnerů, aby se stále připodobňovali Kristu.

Před uzavřením manželství je důležité, aby nupturienti katolického vyznání přijali svátost biřmování. Dále se doporučuje, aby přijali svátost smíření a eucharistii, což přispívá k plnějšímu prospěchu manželství (kán. 1065 §2).⁶⁰

3.2 Podmínky uzavření manželství v Církvi československé husitské

A. Právní příprava

Věk pro vstup do manželství - Pro vstup do manželství je důležitý věk, který je všeobecně platný dle státních předpisů. To znamená, že musejí být snoubenci plnoletí. Pokud by chtěli snoubenci uzavřít sňatek v nižším věku, pro tuto výjimku platí zákon o rodině č.

⁶⁰ Srov. CIC/1983 kán. 1063, 1065, §2

89/2012 Sb. §672:⁶¹ Ve výjimečných případech může soud povolit nezletilému uzavřít sňatek za předpokladu, že je plně svéprávný a je starší šestnácti let. Bez povolení je jinak manželství považováno za neplatné.

Způsobilost - Manželství může uzavřít každý, pokud mu v tom nebrání zákonná překážka podle občanského zákona č. 89/2012 Sb. §671-§676. Manželství nemůže uzavřít osoba, jejíž svéprávnost byla v této situaci omezena. § 673.⁶²

Doklady k uzavření manželství – Žádost o uzavření sňatku se vyřizuje přímo na radnici. Dále je potřeba občanský průkaz a rodný list. V případě, že jeden ze snoubenců byl rozvedený, musí předložit rozvodový list a křestní list.

Ohlášky – není nutné uskutečňovat. Jedná se o věc soukromou, která se týká pouze snoubenců. Pokud se snoubenci dohodli, že ohlášky budou probíhat, konají se každý měsíc nebo každé tři neděle před obřadem.

B. Pastorační příprava v Církvi československé husitské

Většinou trvá příprava na manželství několik sezení nebo i rok. Záleží na domluvě snoubenců s farářem. Příprava se týká obvykle obřadu, jak bude probíhat, výběru čtení, které bude přednášeno, atd. Farář má oprávnění po prvním setkání snoubence odmítnout, pokud k tomu má důležité důvody.

3.3 Podmínky uzavření manželství v Křesťanském centru víry

A. Právní příprava

K uzavření manželství občanským způsobem je potřeba předložit „dotazník k uzavření manželství“, který je možný vyzvednout na kterémkoliv matričním úřadu a doklady – rodný list a občanský průkaz, pravomocný rozsudek o rozvodu předchozího manželství, nebo úmrtní list zemřelého manžela. Tento dotazník je vyplněn snoubenci spolu s matrikářem.

⁶¹ Dnem 1. ledna 2014 vstoupil v účinnost nový občanský zákoník. Zákon o rodině 2014. č. 89/2012 Sb. §672 Vznik manželství. <http://zakony.centrum.cz/zakon-o-rodine> Dostupné z: <http://zakony.centrum.cz/obcansky-zakonik-novy/cast-2-hlava-1-dil-2>

⁶² Tamtéž, viz Zákon o rodině 2014. č. 89/2012 Sb.

B. Pastorační příprava v Křesťanském centru víry

Pastorační příprava připravuje věřící snoubence do manželství, kteří jsou již v dospělém věku od 18 let.

Snoubenci si musí být jistí, že k sobě patří. Bůh má pro manželství dobrý plán, ten se nestane zázrakem a automaticky, ale soustavnou ochotou ke změně, výchově a nápravě po vzájemné dohodě s Boží pomocí. Před manželskou přípravou církev může položit dobré základy, na kterých můžou snoubenci stavět, budou-li ochotni akceptovat biblické rady k jednotlivým tématům.

Příprava se skládá z několika setkání, a každé setkání má svůj cíl. Hlavní část setkání je před svatbou a část po svatbě. Před svatbou je možné také odhalit různé překážky, které je možné vyřešit ještě před svatbou. Někdy je zapotřebí řešení věcí i samostatně s jednotlivci.

Velmi záleží na ochotě a duševní vyspělosti snoubenců a od toho se dále odvíjí počet setkání. Cílem každého setkání je, aby snoubenci dobře rozuměli a pochopili jednotlivá témata a jak spolu žít, pracovat, vychovávat děti a hospodařit. Při rozhovorech je potřeba vzájemné důvěry a ochoty naslouchat. Aby každý z nich byl otevřený k sobě navzájem a neměl nic, co by před druhým partnerem zatajoval co by mohlo mít později negativní vliv a dopad na manželské soužití v budoucnu. Pokud by se snoubenci při rozhovorech vyhýbali otevřenosti a vzájemné ochotě sdílet věci svého zdravotního stavu, finančních závazků nebo dluhů, nebo něco držet mezi sebou v tajnosti a neměli by vůči sobě vykomunikované věci předem – neměli by být oddáni v žádné církvi. Snoubenci by měli dojít k vnitřnímu ubezpečení, že jsou skutečně zralí po všech stránkách k uzavření sňatku.

Probírají se témata jako například: Charakterové rozdíly, rodinný a sociální původ, vztah s rodiči i k církvi, sex, vlastní kariéra, jaké vize máte do budoucnosti, úloha muže a ženy, jednota a uspořádání chodu domácnosti, výchova dětí - kdy, kolik a jak je budou vychovávat, financování domácnosti – kdo zabezpečí rodinu s dětmi, otázka bydlení.

Po sňatku ujištění, že manželé budují zdravé základy podle Božích řádů a principů v manželství.

4. Překážky a zákazy bránící k uzavření platného manželství

4.1 Překážky manželství v Církvi římskokatolické

Za překážku manželství se považují takové důvody, které zneplatňují a nedovolují osobám řádně uzavřít sňatek.⁶³ Jde tedy o osoby, které nejsou způsobilé platně uzavřít sňatek (kán. 1073).⁶⁴ Aby mohlo být manželství platně uzavřeno, je potřeba se od těchto překážek dispenzovat v právu církevním, ale ne božském. Zákazy jsou také důvody, které působí nedovolenost uzavřít manželský sňatek. Z účinnosti překážky se mohou nupturienti vyvést dispenzem, a z účinnosti zákazu povolením. Většina těchto dispenzí je v pravomoci místních ordinářů, některé jsou vyhrazeny Apoštolskému stolci.⁶⁵ Jde např. o svátost svěcení, překážky zločinu (kán. 1078). Pouze papeži náleží právo prohlásit, kdy božské právo manželství zakazuje nebo zneplatňuje (kán. 1075).⁶⁶

- ***Překážka věku*** (*impedimentum aetatis*) (srov. Kán. 1084)

Proto, aby mohli nupturienti uzavřít sňatek, je důležité aby měli požadovaný věk. Podle sekulárního práva je možné vstoupit do manželství po dovršení osmnácti let, ale u kanonického práva je hranice věku nižší. Kanonické právo stanovuje hranici pro muže od šestnácti let a u ženy od čtrnácti let (kán. 1083). Z hlediska psychologického se domnívám, že není takto mladý člověk zcela vyzrálou osobností pro vstup do manželství. Jde o důležitý životní úkon, který tyto mladí lidé mohou i nemusí přijmout s dostatečným zodpovědným přístupem. Je tedy nutné je před tímto vážným rozhodnutím chránit, a stanovit věkovou hranici vyšší, jak se uvádí v kán. 1083, biskupská konference může takto učinit (kán.1083). Dále s tímto případem souvisí kánon, který uvádí, aby duchovní pastýři raději odrazovali mladé lidi, kteří tímto nízkým věkem neodpovídají zvyku dané země pro uzavírání manželství (kán.1072).⁶⁷

Většina kanonistů se shoduje, že překážka souvisí s církevním právem, ale na druhé straně uznávají vzhledem k účelu manželství (z přirozeného práva) nutnost, aby měli

63 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s.46

64 CIC/1983 kán. 1073

65 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s.46

66 Srov. CIC/1983 kán. 1078, 1075

67 Srov. CIC/1983 kán. 1083, 1072

nupturienti základní tělesnou zralost. Z toho vyplývá, že je tato překážka dispenzovatelná do hranice dané přirozeným právem.⁶⁸

- **Překážka tělesné neschopnosti** (*impedimentum impotentiae*) (srov.kán.1084)⁶⁹

V případě impotence (*neschopnost k sexuální souloži*) jde o neschopnost k naplnění jeden z důležitých cílů manželství, zplodit potomka.⁷⁰ Přitom je třeba rozlišovat:

- Neplodnost (*sterilita*), která nezneplatňuje ani nezakazuje manželství, pokud není v tajnosti (kán. 1084, §3 ,kán. 1098). Z toho vyplývá, že manželství není platně uzavřeno, pokud jeden z partnerů zatajil vlastnost, která se týká manželství za účelem dosažení souhlasu. (kán. 1098).⁷¹
- Dále manželská tělesná překážka (*impotentia coeundi*), což znamená neschopnost se pokusit zplodit potomka (neschopnost k souloži). Tato překážka je božského práva a je nedispenzovatelná.

Překážkou manželství je pouze v následujících případech:

- Pokud tato překážka existuje před vznikem manželství, tedy před manželským souhlasem.
- V případě, že je tato skutečnost trvalého charakteru a není možné ji léčit.
- Zda se jedná o překážku jistou, a v případě pochybnosti se předpokládá platnost manželství.⁷²
- **Překážka trvajících manželství** (*impedimentum ligaminis*)

Další manželství nelze uzavřít pokud stále trvá předešlé manželství. Z toho vyplývá, že nové manželství nelze uzavřít, pokud je předešlé z nejasných důvodů uzavřeno (zneplatněno) nebo rozloučeno (Kán. 1085).⁷³

68 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 49

69 CIC/1983 kán. 1084

70 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 50

71 Srov. CIC/1983 kán. 1084, §3, 1098,

72 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 50-51. České sekulární právo překážku tělesné neschopnosti nezná.

73 CIC/1983 kán. 1085

Na základě přirozeného práva se jedná o překážku nedispenzovatelnou (*monogamie*), která může zaniknout pouze v případě smrti jednoho z manželů nebo rozloučením manželství církevní autoritou. V tomto případě manželství také zaniká pravomocným prohlášením za neplatné od počátku nebo pokud je jeden z manželů prohlášen za mrtvého.⁷⁴

Manželství tedy trvá i v případech:

- *Manželé spolu přestali žít*
- *Manželé byli rozvedeni sekulárním soudem*
- *Manželé byli odloučeni církevní autoritou za trvání manželského svazku*
- *Platnost manželství je posuzována církevním soudem, v případě byl vynesena rozsudek stanovící neplatnost manželství, ale dosud nenabyl právní moci (důsledek presumpce platnosti manželství)*
- *Za trvání řízení o rozloučení manželství dle církevního práva, ale dosud nebylo ukončeno (rozsudek nebyl vynesena nebo dosud nenabyl právní moci).*

Můžeme tedy říci, že z pohledu kanonického práva manželství stále trvá, i když je rozvedeno sekulárním soudem.⁷⁵

- ***Překážka různosti náboženství* (*impedimentum disparitatis cultus*) (kán. 1086)⁷⁶**

Jedná se o překážku, která má za cíl chránit manžele od diferenciací vyznání. Vede k harmonii vztahu manželů stejného vyznání. V tomto případě chrání víru katolického partnera a budoucích dětí. Z toho vyplývá situace, kdy si pokřtěný katolík plánuje uzavřít sňatek s nepokřtěným partnerem, s partnerem jiného náboženství nebo ateistou.⁷⁷ Za neplatné manželství se tedy považuje, pokud je jeden z nupturientů pokřtěný v katolické církvi a druhý není (kán. 1086).⁷⁸ Jde o překážku církevního práva, která je dispenzovatelná.⁷⁹ Od této překážky může místní ordinář udělit dispenz po splnění určitých podmínek, jako v kánonu u smíšeného manželství:⁸⁰

74 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 53

75 Tamtéž, s. 52

76 CIC/1983 kán. 1086

77 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 74

78 Srov. Kán. 1086

79 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 55

80 Srov. Kán. 1086, §2, srov. Tamtéž. NĚMEC. D. s.55

- Katolický nupturient prohlásí, že je připraven chránit svou víru, přislíbí, že se bude snažit o křest a katolickou výchovu dětí. Tyto přísliby musí katolický nupturient stvrdit svým podpisem do snubního protokolu.
- Nekatolický nupturient musí být o těchto příslibech katolickým nupturientem informován, a stvrdit také svůj příslib podpisem do snubního protokolu.
- Oba nupturienti musí být poučeni o cílech a podstatných vlastnostech manželství a nikdo z nich je nesmí vylučovat (kán. 1125).⁸¹

- ***Překážka svěcení (impedimentum ordinis)***

Nejprve je třeba rozlišit svátost svěcení (*celibát*) nebo svátost manželství. Přijmout svátost svěcení je svobodné rozhodnutí člověka věnovat svůj život Ježíši Kristu. Manželské právo se zabývá otázkou, zda vysvěcený muž může vstoupit do manželství, tedy přijmout svátost manželství, zda může ženatý muž přijmout kněžské svěcení.⁸² K tomu se vyjadřuje kánon: „*Neplatně uzavírá manželství, kdo přijal svátost svěcení*“ .

Jedná se o překážku církevního práva, která je v některých případech dispenzovatelná . Dispenz udílí výhradně Apoštolský stolec. Praxe udílení dispenzí je vypadá následovně: Dispenz od překážek svěcení se týká pouze kněží a jáhnů. Biskupům se dispenz neudílí.⁸³

- ***Překážka řeholního slibu čistoty (impedimentum voti castitatis solemnitis) kán. 1088***

„*Neplatně uzavírá manželství, kdo je vázán veřejným doživotním slibem čistoty v řeholní společnosti*“ (kán. 1088).⁸⁴

Jedná se o překážku církevního práva, která je dispenzovatelná, a vztahuje se na všechny řeholníky, kteří složili trvalý slib čistoty. Vzhledem k tomu, že sliby v řeholních institutech jsou veřejné, je s nimi spojena větší právní ochrana a tím jsou důsledky

81 Srov. CIC/1983 kán. 1125 Sekulární právo tuto překážku různosti náboženství nezná.

82 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 57

83 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s. 58 Sekulární právo nezná překážku svěcení. Překážka svěcení lze odstranit také úředním zjištěním neplatnosti svěcení, např. Přijaté svěcení z donucení.

84 CIC/1983 kán. 1088

významnějšího charakteru.

Překážka se nevztahuje:

- na novice, kteří zatím nesložili řeholní sliby.
- na řeholníky vázanými časnými sliby, jejichž manželství je v rozporu se zasvěcením, tím se považuje za nedovolené.
- Na členy sekulárních institutů a společností apoštolského života, v jejichž případě by manželství bylo uzavřené pouze nedovoleně.
- Na zasvěcené panny, poustevníky, vdovy a vdovce, jejichž manželství by bylo pouze nedovolené.

- Na členy skupin označeny v CIC kán. 605 jako „jiné způsoby zasvěceného života“
 - Na terciáře nebo členy obdobných uskupení
 - Na ty, kdo složili soukromý slib čistoty.⁸⁵

- ***Překážka únosu nebo zadržování (impedimentum raptus) kán. 1089***

V této situaci kánon považuje pouze ženu za objekt překážky únosu za účelem uzavření manželského svazku. Jedná se o úmyslné zadržování nebo násilné přemístění osoby proti její vůli. V tomto případě nemůže vzniknout platně uzavřené manželství, jenom za předpokladu, zda by se žena dodatečně rozhodla manželství dobrovolně uzavřít (kán. 1089).⁸⁶ Jedná se o násilné zacházení s lidskou důstojností, omezování svobody. Tato překážka je církevního práva a může proto zaniknout pouze v případě, když se žena rozhodne ke sňatku. Tím dochází ke zplatnění manželství (*konvalidace*).⁸⁷ Oproti kanonickému právu sekulární právo tuto překážku únosu a zadržování nezná.

85 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s.60-61

86 CIC/1983 kán. 1089

87 Srov. NĚMEC: D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*, s.63

- **Překážka zločinu (*impedimentum criminis*)kán. 1090**

Jedná se o zločin, který za účelem nového sňatku přivodí smrt manželského partnera. V tomto případě se též jedná o usmrcení vlastního manžela nebo manžela jednoho z nupturientů, který brání k novému sňatku. Tím se pokládá manželství za neplatné (kán. 1090,§2).⁸⁸

Zločin může být vykonán jedním nebo oběma nupturienty, přičemž se rozlišuje u jednoho nupturienta úmysl zločinu kvalifikovaný a prokazatelný ; za účelem uzavření nového sňatku s určitou osobou; nebo zločin spáchán v součinnosti (fyzické či mravní) oběma nupturienty, pak se úmysl předpokládá.

Není důležité, zda usmrcení manželského partnera způsobí nupturient sám, nebo si někoho zjedná. Jelikož se jedná o překážku církevního práva, je proto dispenzovatelná, v tom případě církev očekává lítost osob, kteří se na usmrcení podíleli. Vzhledem k tomu, že tento čin představuje nesmírně těžkou nespravedlnost, která je tímto způsobena, dispenz je vyhrazen pouze Apoštolskému stolci.⁸⁹

- **Překážka pokrevního příbuzenství (*impedimentum consanguinitatis*)kán. 1091⁹⁰**

Jedná se o vztah mezi dvěma fyzickými osobami, které mají společného předka. Počítání pokrevního příbuzenství vymezuje kánon 108 § 3, v kterém se stanoví v liniích a stupních. Přičemž se rozdělují na dvě linie pokrevního příbuzenství – přímá a boční.⁹¹

Neplatně uzavřené manželství je mezi všemi předky a potomky, kteří jsou pokrevně příbuzní v přímé linii (legitimními i přirozenými). Přičemž v linii boční je neplatné manželství až do čtvrtého stupně včetně (kán.1091,§2) tudíž mezi jinými příbuznými.⁹²

V žádném případě není možné uzavřít manželství, pokud existuje pochybnost pokrevního příbuzenství v jakémkoli stupni (1091,§4). V tomto případě se jedná též o překážku církevního práva, která je částečně dispenzovatelná a vyhrazena místímu ordináři. Dispenz je udělitelný zpravidla ve čtvrtém stupni boční linie a výjimečně ve třetím stupni

88 CIC/1983 kán. 1090, §2

89 Srov. NĚMEC. D. s. 66

90 CIC/1983 kán. 1090

91 Srov. Kán. 108, §3, srov. NĚMEC. D. s. 66 „Počítání stupňů příbuzenství je dáno v kán. 108§3 tak, že je tolik stupňů, kolik je zrození v liniích mezi sobě příbuznými, neboli kolik je osob v obou liniích po odečtení kmene“ Němec s.67

92 Srov. Kán.1091,§2, srov. Tamtéž s. 66

boční linie.⁹³

Je třeba říci, že sourozenci, kteří mají oba rodiče společné, se nazývají *plnorodí*, v případě jednoho z rodičů, jsou uvedeni jako *polorodí*.⁹⁴

- ***Překážka zákonného příbuzenství (impedimentum cognationis) kán. 1091***

Vzniká na základě zákonného osvojení, které je stejným způsobem počítáno na stupně a linie, tak jako u pokrevního příbuzenství. Tato překážka je dispensovatelná církevního práva, kterou zpravidla uděluje místní ordinář.⁹⁵ Platně uzavřít manželství nelze, pokud se jedná o osoby ve vztahu zákonného příbuzenství vzniklého na základě osvojení. Jedná se o linii přímou nebo boční ve druhém stupni (kán. 1094).⁹⁶ Je tedy téměř nemožné, aby adoptivní sourozenci uzavřeli mezi sebou manželský sňatek.

- ***Překážka „švagrovství“ (impedimentum affinitatis) kán. 1092***

„Švagrovství“ v přímé linii činí manželství neplatným v kterémkoliv stupni.“ (kán. 1092).⁹⁷

Překážka spadá do církevního práva a je dispensovatelná místním ordinářem. Odborným termínem pro švagrovství se používá název *afinita*, která vychází z bezprostředního vztahu manželů. Manželstvím se stávají jednou bytostí, jedním tělem dle Písma svatého. Manželstvím se vstupuje do rodiny druhého partnera, z toho vyplývá, že afinita je vztahem mezi jedním z manželů a pokrevními příbuznými druhého manžela.⁹⁸

V pojetí kanonického práva afinita vzniká uzavřením platného manželského svazku a trvá i po jeho zániku. Jedná se o překážku v celé přímé linii, lze tedy uzavřít sňatek mezi sourozenci z jedné rodiny se sourozenci z druhé rodiny.⁹⁹ Tak jako u pokrevního příbuzenství se afinita počítá na linie a stupně.

93 Srov. Kán.1092, §4, srov.Tamtéž s, 69

94 NĚMEC.D. s.68 Sekulární právo se v tomto případě řídí zákonem č. 89/2012 Sb., o rodině §685 Dostupné z: <http://rodina.juristic.cz/>

95 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo* s.70,71

96 CIC/1093 kán. 1094 , Adoptivní linii se rozumí: adoptivní rodiče, prarodiče, adoptivní děti, vnuci, atd. a ve 2. stupni boční linie (adoptivní sourozenci). Zánikem osvojení zaniká též překážka. NĚMEC.D, s.70

97 CIC/1983 kán. 1092

98 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo* s, 71-72

99 Tamtéž, s. 74 České sekulární právo překážku afinity nezná.

- **Překážka veřejné počestnosti** (*impedimentum honestatis publiciae*) **kán. 1093**

Tato překážka vzniká na základě neplatného manželství (domnělého) po začátku společného soužití (dokonaného sexuálním spojením), které je pak prohlášeno za neplatné z důvodu veřejně (právně) dokazatelného konkubinátu. Vyskytuje se pouze v prvním stupni přímé linie, vzestupné i sestupné (Kán.1093).¹⁰⁰ Překážka je dispenzovatelná obvykle místním ordinářem.

4.1.1 Manželský souhlas a jeho právní náležitosti

Kanonické právo pojímá manželský souhlas více negativním způsobem z důvodu jeho nedostatečnosti. Nebudeme se proto zabývat manželským souhlasem jako takovým, ale jeho podstatnými nedostatky, které působí absolutní neplatnost manželství. Za nedostatky manželského souhlasu se považuje:

- nedostatek rozumu a soudnosti, neschopnost převzít podstatné manželské povinnosti (kán. 1095)§1,2,3
- nedostatek znalostí o čem manželství pojednává (kán. 1096)
- omyl ohledně druhého nupturienta, jeho důležité vlastnosti (kán. 1097)
- omyl ohledně druhého nupturienta, který svou vlastností způsobil podvod (kán. 1098)
- omyl ohledně důležitých vlastností manželství, jako jednota a nerozlučitelnost (kán. 1099)
- omyl ohledně právoplatnosti manželství (kán. 1100)
- nepravdivý souhlas (kán. 1101)
- souhlas pod podmínkou (kán. 1102)
- souhlas pod vlivem násilí a strachu (kán. 1103)
- uzavření manželství prostřednictvím zástupce nebo tlumočníka (kán. 1105,1106)
- pokud je manželství z důvodu překážky uzavřeno neplatně, je nadále platné, dokud není známo jeho odvolání. (kán. 1107).¹⁰¹

¹⁰⁰ CIC/1093 kán. 1093, srov. NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*,s.76 České sekulární právo tuto překážku nezná.

¹⁰¹ CIC/1983 kán. 1095 §1,2,3 , 1096, 1097, 1098, 1099, 1100, 1101, 1102, 1103, 1105, 1106, 1107

4.2 Překážka manželství v Církvi československé husitské (*impedimenta matrimonii*)¹⁰²

Překážky pro uzavření manželství jsou uvedeny v zákoně občanského zákoníku č. 89/2012 Sb. v oddíle zákonné překážky manželství podle § 672 až 676 zákon o rodině. Co se týká překážek uvedených v občanském právu, církev československá husitská ještě přidává některé podmínky a doporučení snoubencům.

Podmínkou uzavření manželství v této církvi je přijetí křtu, který patří mezi první svátosti. Není důležité, v jaké církvi byli snoubenci pokřtěni. Přijmout svátostné manželství bez křtu není možné. Církev československá husitská přidává snoubencům doporučení po uzavření svátostného manželství být příslušníky stejné církve.¹⁰³

4.3 Překážka manželství v Křesťanském centru víry

Za překážku manželství se považuje nízký věk. Za překážku nelze považovat, pokud se chtějí vzít věřící z odlišné církve, důležité je, aby byli oba pokřtěni v Duchu svatém. Církev křesťanského společenství pouze doporučuje, aby snoubenci byli příslušníky stejné církve. V dalším případě se snoubenci řídí občanským zákonem o rodině, č. 89/2012 Sb. § 671 – 676 – zákonné překážky manželství.

4.4 Zákaz manželství v Církvi římskokatolické (kán. 1071)¹⁰⁴

Zákazy manželství jsou stanoveny pro okolnosti, které vyžadují zvláštní zřetel vzhledem k nupturientům nebo k církevním společenstvím. Zákaz je možné odstranit povolením, které je v pravomoci místního ordináře, pokud není výslovně uvedeno jinak.

Zákazy lze rozdělit do několika kategorií:¹⁰⁵

102 MEDEK. R. *Katechismus v duchu církve československé husitské*. s.103

103 Tamtéž. s. 120, ot. 227 – 230

104 CIC/1983 kán. 1071

105 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 83

a) Zákazy stanovené společně v kán. 1071:

- Manželství osob bez domicilu nebo kvazidomicilu (kán. 100).¹⁰⁶
- Manželství nemůže být uzavřeno nebo uznáno podle sekulárního práva.
- Alespoň jeden nupturient je vázán přirozenými povinnostmi z předchozího (i neplatného či nezákonného) svazku. Jde tedy především o vyživovací povinnost vůči dětem nebo předchozímu partnerovi.
- Jeden nupturient prokazatelně odmítl katolickou víru (pro udělení dovolení se koná stejné řízení jako v případě smíšených manželství).¹⁰⁷
- V případě, že jeden z nupturientů je v nápravném církevním trestu.
- Dále u nezletilého nupturienta, který chce uzavřít manželství proti vůli rodičů nebo proti jejich odůvodněným námitkám.
- Uzavření manželství prostřednictvím zástupce.¹⁰⁸

b) Zákazy uvedené výslovně jinde v kodexu

- Manželství uzavřená před dosažením věku, která pro dovořenost stanovila biskupská konference (kán. 1083§2).¹⁰⁹
- Manželství uzavřené nupturienty, u nichž existuje pochybnost o existenci překážky pokrevního příbuzenství v přímé linii nebo ve druhém stupni boční linie kán. (1091§4).¹¹⁰
- Uzavření manželství s připojením podmínky do minulosti nebo přítomnosti (kán. 1102§3).¹¹¹
- Uzavření manželství, pokud si oddávající nezjistil svobodný stav nupturientů (kán. 1114).¹¹²
- Manželství uzavřené jinde než v místě nebo personálně příslušném farním kostele (v

106 Srov. CIC/1983 kán. 100

107 NEMEC.D. s. 84

108 Tamtéž, s. 83-86

109 CIC/1983 kán. 1083 §2

110 Srov. 1091 § 4

111 Srov. 1102 § 3

112 Srov. 1114

případě personální farnosti).¹¹³

- Smíšená (interkonfesijní) manželství (kán. 1124).¹¹⁴
- Manželství uzavřené mezi katolickým a pravoslavným nupturientem v pravoslavné církvi bez souhlasu katolického místního ordináře (kán. 1127).¹¹⁵
- Tajné uzavření manželství (kán. 1130).¹¹⁶

c) Zákazy plynoucí z povahy věci, byť nejsou výslovně uvedeny v kodexu

- Uzavření manželství nupturientem vázaným časnými řeholními sliby nebo novicem v řeholním institutu (srov. Kán. 694 §1).¹¹⁷
- Uzavření manželství nupturientem vázaným posvátnými závazky v sekulárním institutu nebo společnosti apoštolského života a členem ve zkušební době (srov. kán. 729 a kán. 694 §1).¹¹⁸
- Uzavření manželství zasvěcenou pannou, vdovou, vdovcem nebo poustevníkem, aniž předtím došlo k rozvázání posvátných závazků (srov. kán. 603 a 604).¹¹⁹
- Uzavření manželství členem některé ze skupin, které jsou v kán. 605 CIC/1983 označeny jako „jiné způsoby zasvěceného života“, pokud je vázán posvátným závazkem čistoty.¹²⁰
- Uzavření manželství, pokud se zánik překážky trvajících manželského sňatku opírá o prohlášení manžela za mrtvého (kán. 1707).¹²¹

d) Soudní zákazy manželství (kán. 1684)

- Soudní zákaz manželství se týká osob, jejichž manželství bylo prohlášeno za neplatné již od počátku. Zákaz trvá do doby, než pominou příčiny zabraňující platnosti manželství.¹²²

113 NĚMEC.D. s.86

114 CIC/1983 kán. 1124

115 CIC/1983 kán. 1127

116 CIC/1983 kán. 1130

117 Srov. CIC/1983, kán. 694 § 1

118 CIC/1983, kán. 729 a kán. 694, §1

119 Srov. CIC/1983, kán. 603 a 604.

120 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 87

121 CIC/1983 kán. 1707

122 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 87

- Důvodem neplatnosti manželství je většinou považována některá z psychických příčin (kán. 1095).¹²³ nebo nesprávný postoj k hodnotám křesťanského manželství (srov. kán. 1099 a kán. 1101 §2).¹²⁴
- Pokud již některému z nupturientů bylo předcházející manželství prohlášeno církevním soudem za neplatné, je nutné takového nupturienta zkontrolovat, zda rozsudek neobsahuje zákaz. Proto, aby bylo manželství řádně uzavřeno, je potřeba dovolení od místního ordináře, který posoudí, zda důvody soudního zákazu manželství již pominuly.¹²⁵

e) Administrativní zákazy

- Za poslední skupinu zákazů se považují tzv. Administrativní, které se vyskytují v praxi minimálně. Zákazy manželství vydává výkonná autorita – místní ordinář nebo Apoštolský stolec.
- *„Místní ordinář může svým podřízeným kdekoliv pobývajícím a všem právě pobývajícím na jeho území zapovědět manželství ve zvláštním případě, avšak pouze dočasně a ze závažného důvodu, dokud tento trvá. (kán. 1077 §1) Pouze papež smí připojit zneplatňující doložku. §2¹²⁶*

123 Tamtéž, s. 87, srov. CIC/1983, kán. 1095

124 CIC/1983, kán. 1099, 1101 § 2

125 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 87-88

126 CIC/1983, kán. 1077 §1, §2

4.5. Zákaz manželství v Církvi československé husitské

V této církvi určité zákazy manželství nejsou stanoveny. Jak jsem již uvedla, spíše se jedná o určité podmínky a doporučení, která církev přidává (jako u překážek v manželství) v občanském právu.

4.6 Zákaz manželství v Křesťanském centru víry

Za zákaz manželství lze považovat uzavření sňatku pokřtěného s nepokřtěným. Uzavřít sňatek s nevěřícím je velký risk, zda bude manželství fungovat. V tomto případě lze uvést případ Jha v Bibli. Také je zákaz uzavřít sňatek v pokrevní příbuznosti a lidé homosexuálně orientovaní.

5. Způsoby uzavření manželství

5.1 Smíšené manželství v Církvi římskokatolické

Smíšené manželství patří do oblasti zákazů manželství. Jedná se o manželský svazek mezi křesťany rozdílného vyznání (katolík, evangelík). V případě, že jeden z nupturientů je katolického vyznání, řídí se tento sňatek katolickým kanonickým právem (kán. 1127§1).¹²⁷ Ze smíšeného manželství vyplývají komplikace, kterých si je církev vědoma a takové manželství proto nedoporučuje.¹²⁸

Kodex kanonického práva se vyjadřuje o smíšeném manželství v Hlavě 6. CIC/1983 (kán. 1124 -1129) Kde se uvádí zákaz uzavírat manželství: „...s pokřtěnými osobami, z nichž jedna je pokřtěna v katolické církvi nebo je do ní po křtu přijata, a druhá osoba patří do jiné církve nebo církevní společnosti, která je v plném společenství s katolickou církví“ (kán. 1124).¹²⁹

Pokud chtějí nupturienti podat žádost o zrušení zákazu, a uzavřít smíšené manželství, přísluší toto dovolení ordináři, po splnění následujících podmínek:

- Nupturient katolické strany musí prokázat, že si je vědom a schopen ochránit katolickou víru za všech okolností, a bude se snažit, aby jeho děti byly pokřtěni a vychovávány v katolické církvi.
- Je důležité, aby byla nekatolická strana o těchto příslibech včas informována a vědoma příslibů a povinností, které z manželského svazku s katolickým nupturientem vyplývají.
- Oba nupturienti by měli být řádně poučeni o důležitých vlastnostech manželství, co tento svazek skutečně znamená (kán. 1125).¹³⁰

Toto předmanželské prohlášení musí oba nupturienti podepsat. Biskupská konference pak stanoví, jakým způsobem budou prohlášení a přísliby provedeny. Dále stanoví způsob,

127 CIC/1983, kán. 1127 § 1 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*.s.93

128 Tamtéž, NĚMEC.D. s. 88, 92

129 Srov. CIC/1983 kán. 1124 -1129.

130 Srov. CIC/1983 kán. 1125 1,2,3

jakým způsobem to bude sděleno nekatolické straně. (kán. 1126).¹³¹

Nebylo by pravděpodobně moudré do vztahu vstupovat, je-li nepokřtěný partner „nepřítelem“ církve nebo by jeho vztah k církvi byl velmi nepřátelský. V nejlepším případě je, aby manželé byli oba věřící, stejného vyznání, pro dobro a harmonii jejich vztahu, a též pro výchovu dětí.¹³²

Tímto případem se zabývají ordináři a duchovní pastýři, kteří dbají na to, aby duchovně pomáhali a podporovali manžele ve smíšeném manželství k zachování katolické víry v rodinném životě. Tato pomoc také platí pro katolíky, kteří uzavřeli manželství s nepokřtěnou osobou (kán. 1128,1129).¹³³

5.2 Smíšené manželství v Církvi československé husitské

Oproti katolické církvi je uzavření smíšeného manželství poněkud jednodušší. Aby bylo manželství platně uzavřeno, je důležité, aby byl alespoň jeden z nupturientů příslušník církve československé husitské. Z toho vyplývá, že pokud nupturient nenavštěvuje bohoslužby a nežije podle zásad církve husitské, je stále povoleno manželství církevně uzavřít. V tomto případě může být druhá strana jiného vyznání či nevěřící. I v této situaci by bylo manželství církevně uzavřeno. Pokud by chtěli uzavřít sňatek snoubenci jiného vyznání (jiné církve), je nutné se obrátit na oddávajícího, který posoudí na základě pohovoru, zda tento pár oddá.

5.3 Smíšené manželství v Křesťanském centru víry

V této církvi je smíšené manželství pojímáno jako svobodné rozhodnutí každého člověka, pro kterého muže nebo ženu se jednotlivec rozhodne. Charismatic, katolík, evangelík – důležité je věřit ve stejného Boha Ježíše Krista a být ve shodě a lásce. Nedoporučuje smíšený sňatek s jiným než křesťanským vyznáním. Takové manželství nemůže obstát, jelikož by manželé obtížně hledali ve vztahu shodu – tzv. jaké společenství Krista s Beliálem?

131 Srov. CIC/1983 kán. 1126

132 OPATRŇ, Aleš.: 1. Jak katolická církev chápe manželství. Vira. cz [online]. [cit. 2014-07-11] Dostupné z: <http://www.vira.cz/Texty/Knihovna/1-Jak-katolicka-cirkev-chape-manzelstvi.html>

133 Srov. CIC/1983, kán. 1128, 1129

5.4 Tajná forma uzavření manželství v Církvi římskokatolické

Uzavřít manželství tajnou formou je možné z vážných důvodů nupturientů, přičemž dovolení přísluší místnímu ordináři (kán. 1130).¹³⁴ V tomto případě se církev snaží vyjít vstříc nupturientům, kteří by se za normálních okolností (veřejném sňatku) vystavili určitým obtížím.

K tomu se vyjadřuje kánon 1131 – 1133 následně. Dodržení plné kanonické formy, dovolení místního ordináře, provedení tajného předšňatkového řízení, závazek mlčenlivosti nejen pro místního ordináře, ale i pro oddávajícího, svědky a samotné manžele, následné zaznamenání uzavřeného manželství pouze do knihy uložené v tajném archivu kurie. V tomto případě se neohlašuje do křestních matrik nupturientů.¹³⁵

Pokud manželé chtějí, mohou své manželství „odtajnit“. Jelikož se jedná o závazek mlčenlivosti, tuto věc by měli nejdříve konzultovat s místním ordinářem. Pokud ke zveřejnění manželství dojde, pak je důležité oznámit to všem účastněným osobám, kteří byly vázáni mlčenlivostí.¹³⁶

5.5 Tajná forma uzavření manželství v Církvi československé husitské

Tajné neboli utajené uzavření manželství v této církvi není možné, jelikož oddací list je vydaný státem. Z toho vyplývá, že veškeré podmínky k uzavření manželství nelze utajit.

5.6 Tajná forma uzavření manželství v Křesťanském centru víry

Tato církev tajný sňatek neuskutečňuje, jen za účasti věřících společně prosí Boha o požehnání novomanželům. Sňatek je uzavírán občanskou formou.

134 CIC/1983, kán. 1130

135 Srov. CIC/1983, kán. 1131 1,2 -1133

136 Srov. NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s.138,139

6. Typy svatebních obřadů v jednotlivých církvích

6.1 Liturgie svátosti manželství v Církvi římskokatolické

V této kapitole se zaměřím na svatební obřady, které se dělí na dva typy : ve mši a beze mše. Dále na sňatek katolíka s nekatolíkem nebo s nepokřtěným. Svatební obřady jsou obvykle doprovázeny zpěvem. Mělo by jít o hudbu, která je vhodná, ne tedy příliš světsky zaměřena nebo jakkoli nevhodná. V římskokatolické církvi se rozlišují svatební obřady ve mši a beze mše. Nejčastější způsob svatby je obřad ve mši, který je více obsáhlý.

6.1.1 Svatební obřad ve mši

Obřad má několik hlavních prvků:

- bohoslužba slova
 - svatební obřad – otázky
 - eucharistická bohoslužba
 - závěr bohoslužby
-
- ***Úvodní obřad***

Svatební liturgie začíná dvěma variantami, buď, že kněz spolu s přísluhujícími přivítá snoubence u kostelního vchodu, nebo rovnou u oltáře, přičemž je uvede k oltáři. Následuje přivítání snoubenců a ostatních přítomných. Při zahájení průvodu jdou v pořadí první ministranti, dále kněz, za nimi ženich s nevěstou, kteří jsou podle zvyklostí doprovázeni příbuznými a svědky. Současně se zpívá vstupní píseň. Poté kněz přistupuje k oltáři a osloví ženicha a nevěstu se slovy, ve kterých je prokázána radost církve z jejich lásky, ale také uznání před Bohem vlastní slabosti a svých hříchů před přijmutím eucharistie. Dále pokračuje mše obvyklým způsobem.¹³⁷

¹³⁷ *Svatební obřady*. Česká biskupská konference. Praha. 1971 s. 11

- ***Bohoslužba slova***

Tato bohoslužba má velký význam o povinnostech, kteří k sobě manželé navzájem mají.¹³⁸ Bohoslužba slova se koná obvykle jako při běžné mši. Pro snoubence je možnost si vybrat ze tří druhů čtení, z nichž první je ze Starého zákona.¹³⁹ Je důležité, aby kněz interpretoval alespoň jedno čtení o manželství. V homilii kněz zdůrazní posvátnost a důstojnost manželské lásky a povinnosti plynoucí z manželského svazku.¹⁴⁰ Důležitým znakem svátosti manželství je vzájemný souhlas páru, který je prohlášen veřejně. Tímto slibem tak mezi sebou vytvářejí posvátný, nerozlučitelný svazek, který je pro ně novou životní cestou.

- ***Svatební obřad***

Vlastní svatební obřad začíná dotazováním snoubenců na otázky, zda se snoubenci rozhodli ze svobodného a upřímného uvážení pro manželství. Druhá otázka vyjadřuje slib snoubenců, který je o lásce, úctě a věrnosti a zda se zavazují uzavřít sňatek na celý život. Poslední otázka kněze je, zda snoubenci chtějí založit rodinu a vychovávat děti podle Božího zákona. Snoubenci odpovídají na otázky jednotlivě „Ano”.¹⁴¹ Dále kněz vyzývá snoubence, aby si navzájem podali ruce a strvdili tak jejich manželství slavným slibem. Tato forma slibu má dva možné druhy.

Vzájemný souhlas

Já, N, odevzdávám se tobě, N,
a přijímám tě za manželku/manžela.
Slibuji, že ti zachovám, lásku, úctu a věrnost,
že tě nikdy neopustím,
a že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až do smrti.

K tomu ať mi pomáhá Bůh.

Amen.¹⁴²

N..., přijímáš N...za manželku/manžela
a slibuješ, že jí zachováš lásku, úctu a věrnost,
že ji/ho nikdy neopustíš
a že s ní poneseš všechno dobré i zlé až do smrti?¹⁴³

138 *Svatební obřady*. Česká biskupská konference. Praha. 1971 s. 9

139 Tamtéž s. 11

140 Tamtéž s. 12

141 Tamtéž. s. 12

142 Tamtéž s. 12

143 Tamtéž s..13

Kněz přijímá jejich vzájemný souhlas-slib novomanželů modlitbou, která vyjadřuje řádné uzavření manželství a pokládá štolu na jejich spojené ruce. Kněz pokračuje v modlitbě: „Co spojil Bůh, ať člověk nerozlučuje.” Po modlitbě kněz novomanželům žehná a předává prsteny. Kněz žehná těmto prstenům ve třech způsobech požehnání, které jsou uvedeny ve svatebních obřadech. Jedna z formulí je: „Ať Bůh požehná tyto prsteny, aby byly znamením vaší věrnosti.”¹⁴⁴ Potom následuje předání prstenů, nejprve manžel navléká prsten manželce současně se slovy: „*N., tento prsten je znamením věrnosti.*” Manželka navléká prsten manželovi se stejnými slovy. Mše pokračuje modlitbou věřících (přímluvami), které jsou zaměřeny na novomanžele. Svatební obřad tímto končí a přichází eucharistická bohoslužba, ve které je zmíněna prosba za novomanžele.¹⁴⁵

- ***Eucharistická bohoslužba***

Při přípravě eucharistie mohou novomanželé sami přinést k oltáři chléb a víno. Při eucharistii se kněz modlí Otče náš a vyzývá k modlitbě za požehnání pro novomanžele. Po krátké době tiché modlitby se kněz obrací k ženichovi a nevěstě a dále se modlí za jejich požehnání s rozpjatýma rukama.¹⁴⁶

*„Bože všemohoucí,
ty jsi všechno stvořil a všemu dal svůj řád
a k svému obrazu učinil člověka jako muže a ženu;
a v ženě jsi dal muži nerozlučnou pomocnici,
takže už nejsou dva,
ale jedno tělo a jedna duše.*

*Bože svatý,
ty jsi spojení muže a ženy posvětil
a učinil z něho veliké tajemství,
neboť manželství je obrazem
jednoty tvého Krista a církve.*

144 *Svatební obřady*. Česká biskupská konference. Praha. 1971 s. 13, 14

145 Tamtéž s. 14

146 Tamtéž s. 15,16

*Shlédni na tyto manžely,
kteří prosí o tvou ochranu a požehnání.
Dej své služebnici N.. lásku a mírnost;
dej, ať žije podle příkladu svatých žen,
o kterých čteme v knihách Písma.
Svému služebníkovi N.. dej,
ať má ke své ženě důvěru a úctu,
a ať ji vždycky miluje
jako Kristus miluje svou církev.*

*A oba ať nikdy nezapomenou,
že si je společně povolal do svého království.
Upevni je ve víře,
ať jsou věrní tobě i sobě navzájem,
ať žijí podle evangelia
a vydávají svědectví Kristu.
Dej, ať dobře vychovají své děti
a dočkají se na nich radosti.
Dej, ať spolu žijí šťastně;
dej jim dlouhá léta,
a nakonec život věčný.
Skrze Krista, našeho Pána. Amen".¹⁴⁷*

Po závěru této modlitby následuje výzva „Pokoje Páně ať je vždycky s vámi“, při které si mohou manželé i ostatní vzájemně vyjádřit pozdravení pokoje. (Je možné, aby novomanželé přijímali pod obojí způsobou). Na závěr mše kněz žehná novomanželům a dalším přítomným.

6.1.2 Obřad beze mše

Obřad beze mše se slaví tehdy, kdy není vhodné mít svatbu ve mši. Jde například o pokřtěného katolíka s nepokřtěným katolíkem, smíšené manželství nebo nepraktikující katolíci.¹⁴⁸ Svatební obřad beze mše je tedy podstatně kratší nežli obřad ve mši. Svatební

¹⁴⁷ Tamtéž, s. 17

¹⁴⁸ Tamtéž s. 9, Pokřtěný s nepokřtěným může mít svatbu ve mši po dohodě s místním ordinářem, nekatolík ale nemůže přistoupit ke svatému přijímání.

obřad začíná stejným způsobem, jak jsem již popsala o obřadu ve mši. Začíná přivítáním snoubenců a dále následuje bohoslužba a homilie, ve které je zmíněna důstojnost a tajemství křesťanského manželství.¹⁴⁹ Svatební obřad probíhá stejným způsobem. Kněz se dotazuje snoubenců na otázky před manželským slibem, následují odpovědi, tedy vzájemný slib snoubenců, přijetí slibu jménem církve, požehnání a předání prstenů. Poté přicházejí přímluvy a modlitba za novomanžele. Pokud se koná eucharistie, ke svatému přijímání nesmí přistoupit nekatolík. Obřad končí závěrečným požehnáním pro novomanžele a vhodnou písní.¹⁵⁰

6.2 Svatební obřad v Církvi československé husitské

O svatebním obřadu si manželé navzájem slibují před Bohem manželskou lásku, věrnost, oddanost a pijí společně z kalicha na znamení slibu obětavé lásky.¹⁵¹

Ve svatebním kázání Církve československé husitské se objevuje pět základních rysů ve slavení, které jsou :

- zvěstování
- modlitby
- slib
- prohlášení
- požehnání

V Agendě CČSH je kladen důraz na čtyři zjevná znázornění pomocí předmětů a gest. Hovoříme zde o snoubencích, kteří mají ruce spojené štólou, vzájemně si předávají prsteny, pijí ze společného kalicha a jejich následný pozdrav pokoje (políbení novomanželů). Všechna tato gesta a symbolické předměty slouží k hlavnímu vyjádření duchovního obsahu křesťanského manželství, do kterého náleží láska, jednota a vzájemné sdílení v Duchu Ježíše Krista.¹⁵²

149 Tamtéž s. 20

150 Tamtéž s. 9

151 Agenda. *Obřadní příručka Církve československé husitské*. První část. Vydala Církev československá husitská. Praha 2006 s.70

152 Tamtéž. s. 18

6.2.1 Svátost manželství v samostatném shromáždění mimo liturgii

Svatební obřad začíná přivítáním snoubenců při vstupu do sboru nejlépe laickým představitelem náboženské obce. Ten snoubence vyzve, aby přistoupili a postavili se pod Boží slovo, přijali svátost manželství a strvdili tento slib před Bohem.¹⁵³

Dále následuje varhanní předehra nebo responzorium v recitované nebo hrané formě. V tomto případě jde o tři možnosti, která Agenda nabízí.

Později následuje představení snoubenců a svědků. Pak následuje prohlášení snoubenců, ve kterém duchovní uvede jejich dohodu, ve které je uvedeno:

- společné jmění manželů
- zda jim jsou známy všechny překážky znemožňující uzavření manželství
- zda znají navzájem svůj zdravotní stav a uvážili úpravy budoucích majetkových vztahů.

Po zákonném prohlášení přichází prosba o požehnání, kterou pronese duchovní. Následuje ustanovení svátosti manželství podle Písem, které vysloví duchovní nebo starší sboru. Jde o biblický verš Matouš 10:6-7, ve kterém se píše: „*Od počátku stvoření Bůh učinil člověka jako muže a ženu; proto opustí muž svého otce i matku a připojí se ke své manželce, a budou ti dva jedno tělo; takže již nejsou dva, ale jeden. A proto, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!*“¹⁵⁴

Po uvedení verše přichází modlitba duchovního, ve které je vyjádřeno poděkování za snoubence, kteří se rozhodli uzavřít manželství, za rodiče, kteří je provázeli v životě a přivedli je až do „dnešního“ dne a Bohu, který jim pomohl nalézt jeden druhého. Poté následuje zpěv duchovního, ve kterém se oslavuje Boha a zároveň prosí o víru, milost a požehnání.

Dále se snoubenci skloní nebo pokleknou, což vyjadřuje pokání před Bohem. Duchovní požádá snoubence, aby před vstupem do manželství očistila svá srdce. Duchovní se dotazuje snoubenců, zda uznávají, že se dopouštěli přestupování Božího přikázání a zda toho litují. V tomto pokání se tedy jedná o očistu srdcí, která je pro snoubence novým životním začátkem.

153 Tamtéž Agenda. *Obřadní příručka Církve československé husitské*. s. 70

154 Tamtéž s. 71

O odpuštění jeden druhému, aby i Bůh jim vše prominul a smazal.¹⁵⁵

Za další následuje čtení z Písma svatého a zvěstování. Agenda nabízí mnoho veršů z Bible, které je možno si zvolit. Jedná se o mnoho veršů jak ze Starého a Nového zákona. Verše jsou velmi obsáhlé, proto je nebudu uvádět celé, jenom pro představu se jedná například o :

Gn 1:27.28 a; 2:24	Bůh stvořil člověka jako muže a ženu
Př 18:22	Kdo našel ženu, našel dobro a došel u Hospodina zaslíbení
Žd 13:4a	Manželství ať mají všichni v úctě a manželé ať jsou si věrni
Ef 5:25-33	Manželství – předobraz čistého života s Kristem
Mt 22:35-40	Láska – největší přikázání Zákona

Po čtení následuje vybraná píseň nebo hudební mezihra. Dále přicházejí vzájemné sliby - otázky, na které snoubenci odpovídají jednotlivě „*Ano, chci s Boží pomocí .*“ Potom duchovní požádá snoubence, aby si podali ruce a řekli si navzájem slib.

Ženich: „*Já N. - beru si tě N. - za svou pravou a věrnou manželku – a slibuji, - že ti zachovám manželskou lásku, - věrnost a oddanost, - že tě žádným způsobem neopustím, - nýbrž že s tebou všechno, - dobré i zlé, - až do smrti oddaně ponesu. - K tomu mi dopomáhej všemohoucí Bůh.*“

Duchovní: *Dotazuje se ženicha a nevěsty jednotlivě na otázky, které zní: „Otázka ženichovi: Ptám se tě, bratře N.N., bereš si ze svobodné vůle zde přítomnou sestru N.N. Za svou manželku? Odpověď: ANO. Otázka pro nevěstu: Ptám se tě sestro, N.N, bereš si ze svobodné vůle zde přítomného bratra N.N za svého manžela? Odpověď: ANO.“*¹⁵⁶

Za další jsou pokládány otázky duchovního ohledně lásky budoucích manželů, zda se přijímají (jeden druhého) jako dar od Boha a budou se ctít, milovat a vést život podle Božích přikázání. Snoubenci odpoví.

Nevěsta: „*Já N. - beru si tě N. - za svého pravého a věrného manžela - a slibuji, že ti zachovám manželkou lásku, - věrnost a oddanost, - že tě žádným způsobem neopustím, - nýbrž že s tebou všechno, - dobré i zlé, - až do smrti oddaně ponesu. - K tomu mi dopomáhej všemohoucí Bůh.*

155 Tamtéž s. 72

156 Tamtéž Agenda. *Obřadní příručka Církve československé husitské.* s. 73

Oba společně pronesou: „*Kamkoli půjdeš, půjdu. - Kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem – a tvůj Bůh mým Bohem. - Ať se mnou Hospodin naloží jakkoliv, - rozdělí nás od sebe jen smrti.*“ (Rt 1:16-17)

Poté duchovní obváže snoubencům spojené ruce štolou a stvrzuje tak svátost modlitbou se slovy „*Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj!*“ (Mk 10:9). Následuje vzájemná výměna prstenů a snoubenci pronášejí: „*Co jsme si my dva v Hospodinově jménu přísahali, - toho ať je Hospodin navěky svědkem – mezi mnou a tebou*“ (1S 20:42).

Duchovní zvedá kalich při kterém vzývá Hospodina, a modlí se za požehnání novomanželům, kteří pijí společně z kalicha, který drží. Tento symbol znamená společně v životě přijímat dobré i zlé. Kalich má v tomto smyslu význam, kalich života dobrého i trpkého. Kalich tedy není jenom symbolem v eucharistii, ale i při svatebním obřadu. Na závěr obřadu následuje modlitba duchovního za novomanžele. Prosí Boha o milost, sílu, lásku, věrnost pro novomanžele ve společném životě. Zde je možné zařadit také modlitbu Páně.

Poté duchovní žehná novomanželům, aby je Bůh požehnal a chránil je Ž 67:2.¹⁵⁷ Novomanželé a svědci jsou následně vyzváni duchovním k podpisu do sňatkového protokolu a do knihy oddaných náboženské obce. Manželství je tímto prohlášeno za právoplatně uzavřené. Duchovní pronese apoštolskou výzvu a vybízí ke svatému polibku: „*Žijte v radosti, napravujte své nedostatky, povzbuzujte se, buďte jednomyslní, pokojní a Bůh lásky a pokoje bude s vámi. Pozdravte se svatým políbením.*“

Svatební obřad je zakončen zpěvem nebo varhanní dohrou. K ukončení obřadu se zpívá nebo hraje vhodná píseň. Tímto svatební obřad končí.¹⁵⁸

6.3 Svatební obřad Křesťanského centra víry

V církvi křesťanského centra víry se neoddává, jelikož nemá souhlas ze zákona a ani matriku. Církevní sňatek se tedy neuskutečňuje, ale civilní sňatek je uznáván jako platný a dovolený způsob uzavření manželství. Uznává právní uspořádání v naší republice, že vzájemným „ano“ je právoplatně uzavřeno manželství podle nového občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., §663 rodinné právo. Na základě žádosti věřících manželů, kteří uzavřeli sňatek právoplatně, prosí pak tato církve o požehnání novomanželům veřejně v církvi.

¹⁵⁷ Tamtéž, s. 75

¹⁵⁸ Tamtéž s. 76, 77

6.4 Komparace svatebních obřadů v jednotlivých církvích

V této kapitole bych chtěla srovnat jednotlivé svatební obřady, které se týkají Církve římskokatolické a Církve československé husitské. Jelikož Křesťanské centrum víry uzavírá manželství občanským způsobem, nebudu zde uvádět celkovou komparaci.

Svatební obřady Církve římskokatolické a Církve československé husitské jsou velmi strukturované. Jedná se o obřady uzavírané v rámci bohoslužby, ve které se Bůh stává součástí jejich manželství. Římskokatolická církev má svatební obřad velmi velkolepý z hlediska svatební liturgie. Nejenom svatební obřad, ale i veškeré právní ustanovení v této církvi jsem analyzovala nejdéle. Církev československá husitská je církev reformovaná a analogická církvi katolické. U Křesťanského centra víry je po občanském obřadu následné požehnání a modlitba novomanželů ve společnosti věřících v církvi.

Společné prvky těchto církví, kterými jsou především: Struktura svatebního obřadu, která je pevně daná, úcta k manželství, Bohoslužba Slova, Manželský slib, Výměna prstenů, Prosby za Novomanžele. Každý obřad začíná vhodnou písní, kde se hovoří z Božího slova o lásce mezi mužem a ženou, a Boží lásce k nám. Dále přímluvné modlitby pro novomanžele, jejich následné požehnání. Za nejdůležitější část obřadu je uzavření manželství manželským slibem s výměnou prstenů. Na závěr obřadu je určena vhodná píseň.

6.5 Způsoby uzavření manželství

6.5.1 Způsob uzavření manželství v Církvi římskokatolické

Je třeba říci, že římskokatolická církev rozlišuje **církevní** a **státní** (zaznamenání) uzavření manželství.¹⁵⁹

- **Církevní způsob (zaznamenání) uzavření manželství**

Za platně uzavřená manželství se považují pouze ta, která jsou uzavírána před místním ordinářem, farářem, knězem nebo jáhnem a dvěma svědky podle norem vyjádřeným v následujících kánonech a při zachování výjimek dle kán. 144, 1112, § 1, 1116 a 1127, § 2 -3 kán. 1108.¹⁶⁰

159 NĚMEC.D. *Manželské právo církve s ohledem na platné české právo*. s. 153, 154

160 CIC/1983 kán. 144, 1112 § 1, 1116, 1127 § 2-3, kán. 1108

Po uzavření manželství farář zaznamená místa uzavření sňatku nebo ten, kdo ho zastupuje, i když žádný z nich neoddával, co nejdříve do knihy oddaných (jména manželů, oddávajících, svědků, místo a den uzavření manželství). Tento záznam se provede způsobem předepsaným biskupskou konferencí nebo diecézním biskupem (kán. 1121 §1).¹⁶¹

Pokud bylo manželství uzavřeno mimořádnou formou dle kán. 1116 (pouze před svědky), jsou kněz nebo jáhen (jestliže byli přítomni sňatku, jinak svědkové společně s uzavírajícími sňatek), povinni co nejdříve oznámit uzavření manželství místnímu faráři nebo ordináři (kán. 1121 § 2).¹⁶²

Jestliže se jedná o manželství, které bylo uzavřeno na základě dispense od kanonické formy, místní ordinář dbá, aby dispens i uzavření sňatku bylo zapsáno v knize oddaných jak kurie, tak vlastní farnosti katolické strany, jejíž farář zjišťoval pro účely sňatku svobodný stav. Katolický manžel je povinnen oznámit uzavření manželství co nejdříve tomuto ordináři a vlastnímu faráři, přičemž uvede místo, kde byl uzavřen sňatek, a jakou veřejnou formou 1121§ 3).¹⁶³

Uzavřené manželství se zaznamenává též v knize pokřtěných, v níž je zapsán křest manželů (kán. 1122, § 1). Jestliže manžel uzavřel sňatek na jiném místě, než ve farnosti, ve které byl pokřtěn, farář místa zašle co nejdříve, kde bylo manželství uzavřeno, oznámení o uzavření sňatku faráři místa křtu. (kán. 1122 §2). Tato povinnost ohlášení se nazývá *Ne temere*.¹⁶⁴

Pokud se manželství buď zplatní pro vnější obor, nebo prohlásí za neplatné nebo zákonně rozloučí, kromě smrti, musí to být oznámeno faráři místa uzavření manželství, aby mohl být řádně proveden záznam v knize oddaných a knize pokřtěných (kán. 1123). Jestliže se jedná o manželství tajně uzavřené, zaznamenává se pouze ve zvláštní knize uchovávané v tajném archivu kurie (kán. 1133).¹⁶⁵

- ***Státní způsob uzavření manželství v římskokatolické církvi*** se koná ve spolupráci v farářem místa konání sňatku a státní matrikou. Farář je povinnen doručit do tří pracovních dnů od konání sňatku protokol na státní matriku o uzavření sňatku. Tento protokol je po uzavření sňatku podepsán novomanželi, farářem a svědky. Pokud je jeden z novomanželů cizinec, je důležité, aby byl protokol podepsán i tlumočnickem,

161 CIC/1983 kán. 1121 § 1

162 Srov. CIC/1983 kán. 1116, 1121 § 2 NĚMEC.D. s. 154

163 Srov. CIC/1983 kán. 1121 § 3

164 Srov. CIC/1983 kán. 1121 § 1, § 2 NĚMEC.D. s. 154

165 Srov. CIC/1983 kán. 1123, 1133

bez kterého by nebylo možné sňatek uzavřít. Dále je třeba doložit doklady potřebné pro uzavření manželství.¹⁶⁶

6.5.2 Způsob uzavření manželství v Církvi československé husitské

Po uzavření svátostného manželství následuje zaznamenání údajů do knihy oddaných. Zaznamenávají se především jména snoubenců, data narození, místo narození, adresa bydliště, jména obou rodičů, uzavření svátosti, jména a adresa bydliště svědků, a nakonec podpisy novomanželů spolu se svědky a farářem.

Dále se vyplňuje tiskopis o uzavření manželství, který se do tří dnů musí vrátit na radnici, a na tomto základě je novomanželům vystaven oddací list.

6.5.3 Způsob uzavření manželství Křesťanského centra víry

K uzavření manželství civilním způsobem je potřeba předložit „Protokol o uzavření manželství“, který je vyplněn snoubenci a matrikářem. Dále doklady – rodný list a občanský průkaz obou snoubenců.

¹⁶⁶ Srov. NĚMEC.D. s. 154, 155

7. Povinnosti a závazky vyplývající z manželství

7.1 Závazky manželství podle Církve římskokatolické

Z platně uzavřeného manželství vyplývají práva a povinnosti manželů. K tomu se vyjadřuje kánon následovně:

Z platného manželství vzniká mezi manželi svazek, který je trvalý a výlučný. Kromě toho jsou manželé v křesťanském manželství posíleni zvláštní svátostí a jakoby posvěceni pro povinnost a důstojnost svého stavu (kán.1134).¹⁶⁷ Každý z obou manželů má stejnou povinnost i právo na to, co patří ke společenství manželského života (kán. 1135).¹⁶⁸ Rodiče mají nejzávažnější povinnost a prvotní právo starat se ze všech sil o výchovu dětí, jak fyzickou, společenskou a kulturní, tak mravní a náboženskou (kán. 1136).¹⁶⁹ Legitimované děti jsou co do kanonických účinků ve všem na roveň postavené manželským dětem, pokud právo výslovně nestanoví jinak (kán. 1140).¹⁷⁰

7.2 Závazky manželství podle Církve československé husitské

V Bibli se v Mt 19:6 píše: „*Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj*“, v tomto případě je zřetelné, co znamená závazek manželství.

Za závazek manželství, který vyplývá z lásky manželů, se považuje nerozlučitelnost a trvalost jejich svátostného manželství. Manželé se mají snažit především o harmonické souznění v jejich manželském vztahu v Pánu. Svátost manželství slouží k založení rodiny. Rodiče mají povinnost o děti pečovat, milovat je, vzdělávat a vést je k víře Boha. Děti jsou pro manželství velkým darem a klenotem Božím. Manželství má být obrazem **jednoty** Krista a jeho církve.¹⁷¹

167 CIC/1983 kán. 1134

168 Srov. CIC/1983 kán. 1135

169 Srov. CIC/1983 kán. 1136

170 Srov. CIC/1983 kán. 1140

171 MEDEK. R. *Katechismus v duchu církve československé husitské*. s. 120, ot. č. 230, s. 119, ot. č. 218, s. 122, ot. 239-241

7.3 Závazky manželství podle Křesťanského centra víry

Bible jasně mluví o povinnostech manžela a manželky, kteří se mají vzájemně respektovat a milovat, muž má pečovat o manželku, starat se o ni, a finálně zabezpečit rodinu jako její hlava, jinak se zříká svého postavení. Manželka má milovat svého manžela a mít jej v úctě. Ctít rodiče, milovat Boha a vést děti k poslušnosti Božího Slova, rodičů a bližních. Dělat věci společně ku pokoji sobě i ostatním ve vzájemné úctě a lásce.

8. Zrušení manželství - rozvod

Nejprve je třeba zmínit, že i v křesťanském manželství je rozvod možný. Není ale tak možný ve všech případech, jak je tomu ve světském manželství. Jak jsem se již zmínila, jednou z hlavních vlastností manželství je jeho **nerozlučitelnost**. Existují ale důvody, které mohou manželství zrušit. Jak již Bible píše v knize Matoušově 19:6 „*co Bůh spojil, člověk nerozlučuj*“ to je pravda, která platí kromě několik výjimek. Buď se jedná o cizoložství nebo takové jednání, které ohrožuje (psychicky či fyzicky) jednoho z manželů nebo děti na životě. V tomto případě záleží na jednom z manželů, jak moc je situace vážná a zda je schopen odpuštění nebo není. Je zde možná odluka na dobu určitou nebo následný rozvod. Podívejme se, jak se na rozvod vyjadřuje Bible.

V knize Matouš 5:32 se píše: „*Já však vám pravím, že každý, kdo propouští svou manželku, mimo případ smilstva, uvádí ji do cizoložství; a kdo by se s propuštěnou oženil, cizoloží.*“
„*Říkám vám, že kdokoliv se rozvede se svou ženou vyjma manželské nevěry a vezme si jinou ženu, cizoloží.*“ Mt 19:9

8.1 Zrušení manželství v Církvi římskokatolické

Uznané a dokonané manželství nemůže být rozloučeno žádnou lidskou mocí a ze žádného důvodu s výjimkou smrti (kán. 1141).¹⁷² Jelikož je nerozlučitelnost manželství božského práva, nepodléhá žádné lidské moci, tudíž ani papežské, která by mohla manželství zrušit. Není dispensovatelné. Římskokatolická církev má ale vymezení určitých situací, vycházejících z božského práva, ve kterých může zrušit nebo rozloučit platné manželství. Jedná se o:

- nedokonané manželství
- pavlovské privilegium
- privilegium výběru manželky či manžela
- privilegium zajetí
- rozloučení manželství v prospěch víry.¹⁷³

172 CIC/1983 kán. 1141

173 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 171

Platně uzavřené manželství je považováno od okamžiku výměny manželského souhlasu. Manželský svazek je zaměřen na fyzické spojení manželů a plození dětí. Pokud v manželském vztahu nedojde k fyzickému spojení, jejich manželství je považováno za neúplné. Zrušit manželství smí pouze papež po uvážení dalších závažných důvodů v manželství. K udělení dispense rozloučit nedokonané manželství musí být splněny následující podmínky:

- žádost o zrušení manželství podají oba manželé, nebo jenom jeden z nich (i proti vůli druhého strany)
- manželé, kteří jsou oba pokřtěni anebo jeden z nich je nepokřtěný, možnost takto zrušit manželství nekatolických partnerů.
- Pro zrušení manželství musí existovat vážné důvody¹⁷⁴ (kán. 1142).

Podívejme se, jak se Písmo Sváté vyjadřuje o rozluce (i zachování) manželství v knize 1. Kor 7:10-15 : „*aby ti, kdo žijí v manželství, nařizují ne já – ale Pán: žena ať od svého muže neodchází. Odejde-li však přece, musí zůstat neprovdaná, anebo se opět se svým mužem smířit. Právě tak se muž nesmí se svou ženou rozvést.*

Ostatním pravím já, ne Pán: Má-li některý bratr ženu nevěřící, která však s ním chce žít dále, ať se s ní nerozvádí. A jestliže některá žena má muže nevěřícího, který však s ní chce žít dále, ať se s ním nerozvádí. Nevěřící muž je totiž posvěcen skrze svou ženu a nevěřící žena je posvěcena skrze svého muže. Jinak by vaše děti byly nečisté, ale ony přece jsou čisté. Chce-li však nevěřící strana odejít, ať jde. V takovém případě ani bratr, ani sestra nemohou být vázáni jako otroci Vždyť Pán nás povolal k pokoji!“¹⁷⁵

Z toho vyplývá, aby manželé nerušili manželský svazek bez velkých závažných důvodů, ale snažili se jej zachovat. Neboť manželství představuje obraz Krista a Jeho církve jako nevěsty. Na tento verš se vztahuje následující kánon, který jasně hovoří o nepokřtěné straně, která chce opustit pokřtěnou stranu. Jedná se o rozhodnutí nepokřtěné strany než pokřtěného.

Jde tedy o zrušení manželství manželů, kteří nejsou pokřtěni. Toto manželství může být zrušeno na základě pavlovského privilegia ve prospěch víry téhož manžela, který přijal křest, a to tím, že tato strana uzavře nové manželství jestliže nepokřtěná strana odešla.

174 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo.* s. 172 Srov. Kán. 1142

175 NĚMEC. D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo.* s. 174, 175

Důvody, které se považují za odchod nepokřtěné strany jsou, jestliže nepokřtěná strana nechce s pokřtěnou stranou nadále bydlet, nebo nedokáže žít pokojně bez urážení Stvořitele, pokud ji pokřtěná strana nezavdala po křtu spravedlivý důvod k odchodu (kán. 1143 §1,§2).¹⁷⁶ Dosavadní manželství je rozloučeno okamžikem uzavření nového manželství.¹⁷⁷

Pokud chce pokřtěná strana uzavřít nové manželství, nejprve musí být nepokřtěná strana úředně dotázána, zdali i ona nechce být pokřtěna, nebo zda je schopna žít v souladu s pokřtěnou stranou bez urážení Stvořitele. To znamená, tolerovat křesťanský život jeho pokřtěného manželského partnera a uchovávat tak morální zásady (kán. 1144).¹⁷⁸

Tento úřední dotaz by měl být učiněn po křtu místním ordinářem, který může z vážného důvodu dovolit dotaz i před křtem. V jeho pravomoci je také udělit dispenz v případě, že by nebylo možné úřední dotaz uskutečnit, nebo by byl bez užitku. (kán. 1144,2§).¹⁷⁹ Dotaz se vztahuje k místnímu ordináři pokřtěné strany. Pro nepokřtěnou stranu je stanovena určitá lhůta pro jeho odpověď, po uplynutí této lhůty se odpověď považuje za zápornou. (kán. 1145).¹⁸⁰

Pokřtěný partner má právo uzavřít nový sňatek za těchto podmínek:

- pokud druhá strana odpověděla na úřední dotaz záporně nebo nebyla úředně dotázána (kán. 1146).¹⁸¹
- nepokřtěná strana bez vážných (spravedlivých) důvodů odešla, tzn. při zachování (kán. 1144 a 1145, kán. 1146 § 2).¹⁸²

Pokřtěná strana smí uzavřít nové manželství s nekatolickou (pokřtěnou či nepokřtěnou) stranou s dovolením místního ordináře, za použití pavlovského privilegia, při zachování kánonů o smíšených manželstvích (kán 1147).¹⁸³

176 CIC/1983, Kán. 1143 §1,§2

177 Srov. NĚMEC.D. s. 177

178 CIC/1983, Kán. 1144, NĚMEC.D. s.176

179 Srov. CIC/1983, Kán. 1144 § 2

180 Srov. Kán. 1145

181 CIC/1983 kán. 1146, NĚMEC.D. s. 177

182 Srov. CIC/1983, kán. 1144, 1145, 1146 § 2

183 CIC/1983, kán. 1147

V případě rozloučení manželství ve prospěch víry (*privilegium Petrinum*) se kánon vyjadřuje následovně:

Při pochybnosti má privilegium víry přízeň práva (kán. 1150).¹⁸⁴ Jedná se o situace týkajících se manželství uzavřená mezi:

- stranou nepokřtěnou a stranou pokřtěnou mimo katolickou církev nikdy nepřijaté do katolické církve;
- stranami nepokřtěnými, které nemohou být rozloučeny z důvodu privilegií uvedených v kanonickém právu;
- manželství, které bylo uzavřeno před katolickou církví, kde byla udělena dispens od překážky různosti náboženství.¹⁸⁵

Uzavřít nový sňatek po vzájemném rozloučení v manželství, kdy žije stále jeden z právoplatných partnerů předešlého manželství, je porušování Božího plánu i zákonu. Tito znovu oddaní nejsou odloučeni od církve, ale nesmí přistupovat k přijímání eucharistie. Měli stále vést křesťanský život a vést své děti ve víře.¹⁸⁶ Církev se za tyto lidi modlí, povzbuzuje, podporuje je ve víře a naději. Vzhledem k tomu, že tito lidé jsou pokřtěni, měli by se nadále účastnit církevního života.¹⁸⁷

8.1.1 Odloučení manželů za trvání manželství

Pokud manželé netrpí vážným důvodem pro vzájemné odloučení, mají povinnost a oprávnění zachovávat jejich manželství (kán. 1151).¹⁸⁸

Je mnoho důvodů, pro které je manželství zrušeno, nebo jsou od sebe manželé odděleni, ale je méně snahy manželství zachránit. K tomu je potřeba velkého odpuštění do takové míry, do jaké je člověk schopen. V některých případech jsou důvody k odloučení tak závažné, že ne každý člověk je schopen odpuštění, a zachovat tak své manželství.

184 CIC/1983, kán. 1150

185 NĚMEC.D. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. s. 182, 183

186 *Katolický katechismus katolické církve*, České katolické nakladatelství Praha 1995, s. 420

187 *Kompendium sociální nauky církve*, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří.2008, s. 157

188 CIC/1983, kán. 1151

V římskokatolické církvi se má reprezentant církve snažit o usmíření manželů v jejich manželské krizi. V úvahu se vždy také jedná o dobro dětí. Církev posoudí, jak moc jsou vážné důvody k odloučení manželů a poté jim případně dovolí žít odděleně. To ale neznamená, že se tak přerušilo manželské pouto, to nadále trvá, a po zániku důvodů odloučení má být znovu obnoveno. V tomto případě se vyjadřuje kánon o dvou důvodech odloučení:

- V manželství, ve kterém došlo k cizoložství a následném neodpuštění; (kán. 1152§1).¹⁸⁹
- Pokud dochází k ohrožování jednoho z partnerů či dětí po stránce tělesné a duševní, a způsobuje tak společný život nesnesitelným a tvrdým, umožňuje tak druhému manželovi zákonný důvod k odchodu, o kterém rozhoduje místní ordinář (kán. 1153).¹⁹⁰
- V případě odloučení manželů je nutné se postarat o zaopatření a výchovu dětí (kán. 1154). Manželský partner, který se neprovinil a je schopný opět přijmout a žít s druhým partnerem, jedná se tak o chvályhodný čin a vzdává se práva na odloučení (kán. 1155).¹⁹¹

8.2 Zrušení manželství v Církvi československé husitské

Zrušením manželství, tedy rozvodu, se zabývá občanské právo. Jak jsem se již zmínila, Bůh nás nabádá nerozlučovat posvátný sňatek, který má být trvalý. V knize Marek 10: 2 – 9 Ježíš řekl: „*Pro tvrdost vašeho srdce*“, to znamená, pro „zavřené“ srdce jednoho z partnerů dochází k rozvodu v manželství. Rozvod je pokládán za porušení slibu, který manželé složili před Bohem, jedná se tedy o urážení Boha a upadnutí do hříchu.

Zdali mohou manželé znovu uzavřít posvátné manželství je z pohledu husitské církve možné jen za předpokladu, jestliže by jeden druhého ze svého manželského slibu dobrovolně vyvázali, odpustili by si a jejich hřích by byl rozhřešen ve svátosti pokání.¹⁹²

Dříve než se rodiče rozhodnout se oficiálně rozejít, měli by si uvědomit, jaký dopad rozvod na děti má. Rozvod může být pro děti psychickým traumatem nebo i vysvobozením, záleží na dané situaci. Rodiče by si měli dobře rozmyslet, zda jsou důvody opravdu tak vážné

189 CIC/1983, kán. 1152 § 1, NĚMEC.D. s. 167

190 Srov. CIC/1983, kán. 1153

191 Srov. CIC/1983, kán. 1154, 1155

192 MEDEK.R. *Katechismus v duchu církve československé husitské*. s. 121

se rozvést nebo ne. Husitská církev se k rozvodu staví v takovém názoru, že by rodiče neměli brát dětem právo stát se sirotky a přestat se navštěvovat v horším případě s prarodiči.¹⁹³

8.3 Zrušení manželství v Křesťanském centru víry

Nejdříve bych se znovu zmínila o třípramenném provázku a trojúhelníku – tedy muže, ženy a Boha. V tomto označení vůle „trojúhelníku“ má vždy vítězit Boží vůle. Z jeho pohledu je zřejmé do budoucnosti, zda manželství vytrvá nebo nevytrvá. Proto je tak důležitá Boží vůle, zda se uzavření manželství uskutečnit má nebo nemá. O třípramenném provázku platí, jestliže jeden, nebo oba z partnerů v manželství neuspějí, je tu nadále příležitost - Boží pomoc, která tento vztah může zachránit nebo upevnit.

Zde je rozdíl mezi manželstvím svátostným a nesvátostným. Ve svátostném manželství je Boží ochrana a pomoc k zachování manželství. Záleží, jaké důvody k rozvodu manželé mají. Božím záměrem jistě není, aby manželství bylo ukončeno rozvodem, a Bůh má dokonce rozvod v nenávisti. Skrze Evangelium (založené na Pánu Ježíši Kristu) se v Novém zákoně Ježíš jasně vyjádřil k rozvodu, který je povolen na základě manželské nevěry a soužití věřícího s nevěřícím, který ho opustí.¹⁹⁴

Tato církev pojímá rozvod podle Nového Zákona, a vyjadřuje podle Mt 5:32, Mt 19:9. Bůh nesouhlasí s rozvodem tehdy, když důvodem není nevěra ale jiné, řešitelné důvody. Záleží na Boží vůli, pokud jeden z partnerů zapříčiňuje důvod k rozvodu, a nesouhlasí s vlastní nápravou, a nevinný partner by k rozvodu chtěl přistoupit, v tomto případě by Bůh byl k rozvodu milostivý, neboť chce, abychom žili ku pokoji.

„...Střežte svého ducha, nikdo ať se nezachová věrolomně k ženě svého mládí...Každý ať nenávidí rozvod, praví Hospodin, Bůh Izraele, ať na svém oděvu přikryje násilí, praví Hospodin zástupů.“ (Malachiáš 2:15-16)

„Vdaná žena je zákonem vázána k žijícímu manželovi; když však muž zemře, je zproštěna zákona manželství.“ (Římanům 7:2)

¹⁹³ Tamtéž, s. 122

¹⁹⁴ PRINCE, Derek. *Bůh je prostředník k manželství*. Přel. Pavel Rončka. Vyd. Maranatha, Evangelická církev metodistická v Plzni. Pzeň 1990. s. 86-89

Podle Bible manželství trvá do té doby, dokud manžele nerozdělí smrt, či oprávněný rozvod na základě Bible. Rozvedení křesťané by se neměli znovu seždat, ale žít svobodně v Pánu nebo se opět sejít. Manželství s nevěřícím není dostatečným důvodem k rozvodu. Věřící by se měl snažit udržovat manželský svazek s nevěřícím v pokoji, ale pokud nevěřící partner nechce pokračovat v manželství, pak je věřící volný od tohoto svazku, a může uzavřít tak nové manželství s věřícím.

V Novém Zákoně Pavel popisuje v JK 1.K 7:10 – 15: *„Těm, kteří žijí v manželství, prikazuji ne já, ale Pán – aby žena od muže neodcházela. A když už odejde, ať zůstane neprovdána nebo se s mužem smíří; a muž ať ženu neopouští.*

Ostatním pravím já, a ne už Pán: Má-li někdo z bratří ženu nevěřící a ona je ochotna s ním zůstat, ať ji neopouští.

Tento verš jsou slova Ježíše Krista, který prostřednictvím evangelia, Jeho učení, které se takto vyjadřuje k rozvodu.¹⁹⁵

Řecké slovo pro smilstvo – manželská nevěra je „**porneria**“. Tento výraz v Novém zákoně zahrnuje nejenom manželskou nevěru, ale další aspekty tohoto hříchu, mezi které patří: smilstvo, homosexualita, necudnost, zvrácenost, pokrevní smilstvo a cizoložství. Jedná se tedy o každý druh zvráceného, nezákonného sexuálního spojení. V tomto případě Ježíš schvaluje rozvod manželů pro kteroukoliv z těchto příčin.¹⁹⁶

Nevinný partner je skrze evangelium oprávněn ukončit manželský svazek svobodně, pokud se nerozhodl situaci řešit odpuštěním a následným pokáním druhého partnera. Svoboda uzavřít nový sňatek nevinného partnera je napsána ve Starém zákoně, a také v Novém zákoně. Již pod Zákonem Mojžíše je uvedeno, zda se muž se svou ženou rozvede a pošle ji pryč, je svobodná a oprávněna se stát „ženou jiného muže“ (Dt 24:1-2). Cizoložství nebylo odpuštěno. Dále Mojžíš říká, že pokud by se ženin druhý manžel s ní rozvedl nebo zemřel, její první manžel se s ní nemůže znovu oženit. To znamená, že první manželství bylo legálně ukončeno.

V Novém Zákoně Pavel říká: *„Jsi připoután k ženě? Nesnaž se z toho osvobodit. Jsi svobodný od manželky? Nesháněj si manželku. Avšak pokud se ženíš, nehřešíš...“* (JK 7:27 – 28)

195 PRINCE, Derek. *Bůh je prostředník k manželství*. s. 89

196 Tamtéž, s. 86

Z toho vyplývá, že taková osoba, která byla podle Bible uvolněna z manželství, a později by uzavřela nový sňatek, by nezhřešila. To znamená, že rozvod je možný a platný, pokud je uskutečněn na biblických základech.¹⁹⁷

Pokud tedy shrnu, jaký má Křesťanské centrum víry pohled na rozvod, tak každý člověk je svobodný k rozvodu za těchto okolností – nevěra, (psychické a fyzické) ubližování, ohrožování, agrese, alkohol, drogy a jiné. Z toho vyplývá, že nikdo by neměl setrvávat v takovém vztahu, který je velkým neřešitelným utrpením. Záleží na schopnosti odpouštění, zda je jeden z partnerů schopný odpustit a pokračovat dál ve vztahu, nebo odpustit, ale ve vztahu dále nepokračovat.

197 Tamtéž, s. 87

8.4 Statistika rozvodu v USA

- **Rozvod mezi dospělými, kteří byli oddáni:**

3792 dospělých lidí:

Část populace	Rozvedeni	Počet rozhovorů
Všichni dospělí	33%	3792
Evangelical Christians	26%	339
Non-evangelical born again Christians	33%	1373
Notional Christians	33%	1488
Associated with non Christian faith	38%	197
Atheist or agnostic	30%	269
All born again Christians	32%	1712
All non born again Christians	33%	2080
Protestant	34%	1997
Catholic	28%	875
Upscale	22%	450
Downscale	39%	367
White	32%	2641
African-American	36%	464
Hispanic	31%	458
Asian	20%	128
Conservative	28%	1343
Moderate	33%	1720
Liberal	37%	474

(Zdroj: The Barna Group, Ventura, CA)

<https://www.barna.org/barna-update/article/15-familykids/42-new-marriage-and-divorce-statistics-released#.UscG6ajhbIV>

Je zajímavé, že mnoho lidí je pravděpodobně názoru, že 50 % manželství v Americe je rozvedeno. Ale tyto uvedené informace nám ukazují, že se jedná o číslo 33 %. Můžeme vidět, že jde o lidi s vyznáním i bez vyznání. Vztah mezi Ježíšem Kristem a církví je velmi podobný vztahu mezi mužem a ženou.

Efezkým 5:23 „Protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil.“

Pokud je člověk znovuzrozený, je to rozhodnutí na celý život. To je podobné jako v manželství. Jak jsem již výše uvedla, pokud se muž a žena navzájem sobě vydají, je to nejlepší příklad Krista a jeho církve, dva se stávají jedním.

Manželská smlouva je přesně jako „smlouva o soli“. Je nemožné nedodržet tuto smlouvu. Ukažme si pro představu příklad smlouvy o soli, kde dva vůdci ze dvou rodů činí mezi sebou smlouvu. Každý vůdce má svojí sůl, a oba tito vůdci vezmou tuto sůl ze svého balíčku, a vloží ji do balíčku druhého vůdce. Protože obě soli vypadají identicky, je téměř nemožné vědět, která sůl byla která. Není možné nedodržet tuto smlouvu. Manželská smlouva by měla být jako smlouva o soli. Můžeme tedy říci, že manželství je velmi vážné rozhodnutí, a pokud si lidé uvědomují tuto vážnost, přistupují k manželství ve větší rozvážnosti. Varianta rozvodu by byla téměř nemožná pro manžele.

V knize Numeri 18:19 se píše: *„Všechny oběti pozdvihování svatých darů, které pozdvihují Izraelci k Hospodinu, dávám tobě a s tebou i tvým synům a dcerám provždy platným nařízením. Je to smlouva potvrzená solí, provždy platná před Hospodinem pro tebe i pro tvé potomstvo.“* V knize Efezským 4:26 *„Hněváte-li se, nehřešte.‘ Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce a nedopřejte místa d’áblu.“*

8.5 Láska, víra, naděje

Tak jako v Bibli se píše o třípramenné niti v manželství, o které jsem se již zmínila v popisu církve Křesťanského centra víry, tak i v tomto případě bych chtěla zmínit, o čem dílo mistra Jana Husa „Třípramenný provázek“ pojednává, a k čemu se vztahuje.

Knihla mluví o třech pramíncích. Prvním pramínkem je víra, druhým naděje, a třetím láska. Dílo se vztahuje k verši v knize 1.Korintským 13:13 *„A tak zůstává víra, naděje a láska – ale největší z té trojice je láska.“* Také zde Hus uvádí knihu Kazatel 4:12, kde se píše *„nit trojitá se teprve nepřetrhne“*. Podle Husa se tímto provázkem neboli poutem myslí svatý život s Bohem založený na víře, naději a lásce člověka.¹⁹⁸ Hus zde uvádí *„Provázek ten jest život svatý, z víry živé a naděje a lásky v člověku zachovaný.“*

198 HUS, Jan. 1 K 13,1-13 *A tak zůstává víra, naděje a láska.* www.cesh.cz [online]. [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://www.cesh.cz/view.php?id=635>

Podle něj je potřeba se držet ctností, abychom šli po cestě Boží, jeho příkázání.¹⁹⁹ Provázek se skládá ze tří pramenů, které by neměly být od sebe odděleny.

Víra je první ctností od Boha vlitá. Hus uvádí verš z Bible Židům 11:1: „*Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme.*”

Podle Husa bychom měli Krista vyznat jako Pána, Syna Božího, člověka a Boha, v tom spočívá naše živá víra. Kristus je pro Husa základem církve a obsahem učení. Pravda pro Husa znamená osvětlení lidské duše, kterou pozdvihuje. Proto se slovo Boží, které je již pravdou, nazývá světlem ve svatém Písmu. Víra musí být ale spojena s láskou. Jak již Augustin řekl, že teprve láskou se stává víra skutečně křesťanskou.

Druhým provázkem je naděje. U Husa není naděje a víra totéž. Víra se týká věcí minulých a budoucích, kdežto naděje pouze budoucích.²⁰⁰ Hus zde píše „*Provázek naděje, jenž jest jisté čekání budoucího blahoslavenství z daru Božího a ze zasloužení z vlastního čekání*”. *Víra a naděje jsou o věcech, jichž nevidíme.*”²⁰¹

Třetím pramínkem je láska. Víra v Krista je dle něj základem naší duchovní stavby, a láska je též zobrazena jako střešou této duchovní stavby. Je zde zdůrazněna velká láska k Bohu nadevše. Hus nám také připomíná dvojpříkázání lásky: „*Miluj Hospodina Boha svého, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí. Miluj svého bližního jako sám sebe*“ (Mt 22:37-39). Láska k Bohu je na prvním místě jak je již také napsáno v Desateru. Je nad láskou k člověku a ke všemu pozemskému, to proto, aby tím neztratil svrchovanost náš vztah k Bohu.²⁰²

199 Vokabulář webový: *Provázek třípramenný z víry, lásky, naděje*. HUS, Jan. [online]. [cit. 2014-07-11].

Dostupné z: <http://archive.today/Kiw4z>

200 HUS, Jan. 1 K 13,1-13 *A tak zůstává víra, naděje a láska*. WWW.cesh.cz [online]. [cit. 2014-07-11].

Dostupné z: <http://www.cesh.cz/view.php?id=635>

201 Vokabulář webový: *Provázek třípramenný z víry, lásky, naděje*. HUS, Jan. [online]. [cit. 2014-07-11].

Dostupné z: <http://archive.today/Kiw4z>

202 Vokabulář webový: *Provázek třípramenný z víry, lásky, naděje*. HUS, Jan. [online]. [cit. 2014-07-11].

Dostupné z: <http://archive.today/Kiw4z>, HUS, Jan. 1 K 13,1-13 *A tak zůstává víra, naděje a láska*.
www.cesh.cz [online]. [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://www.cesh.cz/view.php?id=635>

9. Srovnání morálních hodnot

9.1 Deset zdravých hodnot křesťanského manželství

Lidé jsou jako poháry. Objevují se v různých barvách, proto si je uvedeme v této představě. Nemůžeme vidět co je uvnitř, jejich obsahem, dokud se nepodíváme ze shora. V níže uvedeném obrázku se můžeme podívat, že modrý „pohár“ , který by si chtěl „vzít“ druhý modrý „pohár,“. A červený „pohár“ by si chtěl vzít červený „pohár“ atd.

Obrázek 2: Pohled ze strany

A stejně tak, jak se můžeme podívat dolů do „pohárů“ a vidět to, co obsahují, tak i Bůh ví, co je uvnitř jejich srdcí. Říká se, že „protivy se přitahují“, ale to nemusí být zcela vždy pravda. Lidé chtějí být v přítomnosti s lidmi, kteří jsou si vzájemně podobní. Z venku budou vypadat jako protiklady, ale uvnitř mají stejný charakter. Pojdme se podívat na další obrázek.

Obrázek 3: Poháry ze shora

Pokud jsme se podívali dolů do těchto stejných pohárů, uvidíme modré a červené poháry, kteří mají oba stejnou např. hroznovou šťávu. Tyto „poháry“ si chtějí „vzít“ jeden druhého. Další červený „pohár“ si chce „vzít“ žlutý „pohár“, protože oba mají uvnitř pomerančový džus. Zelený „šálek“ si chce „vzít“ druhý modrý „šálek“, protože oba mají uvnitř stejnou limonádu atd.

Lze říci, že nezáleží tolik na vzhledu, ale jaké charakterové vlastnosti a osobnost uvnitř sebe mají. Podle mého názoru bych řekla, jak „kvalitní“ jsme jeden pro druhého, podle toho si vybíráme životního partnera. Je to dost důležité, protože se nemůžeme do velké míry přizpůsobovat a měnit kvůli partnerovi. Bůh může pomoci dvěma lidem při výběru celoživotního partnera, vidět vnitřek osobnosti navzájem. Ale co když lidé, kteří nejsou věřící, nevidí jeden druhého skutečně jací uvnitř jsou? Mohou si vybrat partnera, o kterém se domnívají, že je stejný jako on, ale uvnitř sám sebe je velmi odlišný.

9.1.1 Svobodná vůle

Bůh má plán a vůli pro naše životy a také může vidět do lidských srdcí. Je schopný vědět, zdali naše manželství bude v budoucnosti fungovat nebo nebude. Někteří lidé jsou více kompatibilní v jejich přesvědčení, hodnot, morálky, etiky a kultury.

Každý člověk má svobodnou vůli, protože Bůh dává člověku svobodnou vůli si zvolit. Bůh bude mít také odpovědi na naše volby v životě, které jsme si zvolili. Ale pro silné křesťanské manželství je potřeba trojí vůle, které jsou zapojeny pro manželství. Jedná se o vůli muže, ženy a Boží vůle. Je důležité mít všechny tři vůle v manželství, nemůžeme mít jednu nebo dvě ze tří.

Obrázek 4: Trojúhelník jedné vůle

Obrázek 5: Trojúhelník jedné vůle

V těchto dvou výše uvedených příkladech vidíme mít vůli být v manželství pouze jedné osoby. V příkladu (a) vidíme muže, který měl vůli se oženit, ale žena tuto vůli neměla. V příkladu (b) vidíme ženu, která měla vůli se vdát, ale vůli neměl muž. V obou případech Bůh ví o těchto dvou lidech, že jeden z nich nebyl ochoten být v manželství. To znamená, že to nebyla Boží vůle.

Obrázek 6: Trojúhelník se dvěma vůlemi

V příkladu © můžeme vidět ženu i muže, kteří měli vůli být spolu v manželství. Je to případ, kdy oba dva jednají bez Boží vůle. Bůh respektuje každé manželství, pro které se lidé rozhodnou. On ví dopředu, zda věřící či nevěřící manželé setrvávají spolu po celý život či naopak. Nemůžeme říci o lidech, kteří nejsou věřící, že jejich manželství nemůže být šťastné.

Za naše rozhodnutí jsme sami zodpovědní. Jak moc jsme schopni vložit do manželství. Věřící křesťané zahrnují do výběru svého budoucího partnera Boha pomocí modlitby. Ví, že je veden při volbě partnera Bohem. Mohou si tak být jistí, že si partnera ne zvolili úplně sami, ale byli vedeni Boží vůlí. Bůh zná naše srdce a je Bohem milostivým, z toho vyplývá, že náš budoucí partner by měl být pro nás určitým způsobem atraktivní a hlavně vhodný.

Tato trojice, kdy Bůh nezasahuje do rozhodnutí obou partnerů, není pro křesťany vhodná. Znamená to, že tato rozhodnutí se uzavírají bez Božího souhlasu, vůle. Jak jsem již

avedla, můžeme riskovat naše rozhodnutí být v manželství, ať jsme věřící nebo nevěřící, ale naše jistota není stoprocentní. Proto usuzuji, že je lépe se o této vážné věci radit s Bohem a neřídit se pouze vlastním srdcem.

Bůh věděl, proč stanovit manželský svazek. Jeden z mnoha důvodů, který není biblický, je „neplánované těhotenství“ mimo manželský svazek. V tomto případě si muž a žena myslí, že by bylo nejlepší vstoupit do manželství. Později mohou ale zjistit, že k sobě nepatří, vzájemně si nerozumí. V takové situaci následuje rozvod a společnost tímto upadá od plánu, který Bůh pro lidi připravil, rodinu. V tomto případě vidíme všechny tři shodující se vůle pro manželství. Kdy muž, žena a Bůh souhlasí, znamená to, že Bůh je vlastně původcem této vůle dvou lidí být v manželství, tudíž se muž i žena rozhodli správně. Takové manželství je založeno na Bohu.

Obrázek 7: Trojúhelník se třemi vůlemi

9.1.2 Čtyři základní zákony manželství

V knize Jimmyho Evanse jsou popsány čtyři základní body manželství, které vám nyní popíši.

1. Zákon priority
2. Zákon následování dobrých věcí
3. Zákon vlastnictví (jedno tělo)
4. Zákon čistoty

1. Zákon priority

V knize Gn 2:24-25 „ a proto opustí muž svého otce a matku svou (zákon priority) a přilne k manželce (zákon následování) a stanou se jedním tělem (zákon vlastnictví). A oba dva muž i žena byli nazí, a nestyděli se (zákon čistoty).

V zákonu se Jimmy Evans říká, že manželský vztah mezi mužem a ženou je prioritou nejvyšší pozice závazku a oddanosti. To by měli dát jeden druhému. V manželství oba manželé mají morální povinnosti k Bohu a jeden k druhému. Ochránovat jejich vztah před lidmi, věcmi nebo méně důležitými prioritami.

Muži mají větší tendenci stavět do popředí jejich práci, a ženy se věnovat více dětem, jejich výchově. Prioritou by ale měl být Bůh a potom jejich manželství, na kterém by měli pracovat. Seznam priorit vypadá následovně:

1. Bůh
2. Manžel/ka
3. Děti
4. Církev
5. Rodina, přátelé
6. Práce, kariéra
7. Volnočasové aktivity

2. Zákon následování dobrých věcí

Jimmy Evans říká, že oba partneři musí vytvářet svého partnera šťastným a naplněným. Manželství funguje jenom v případě, když se na něm pracuje. Na začátku vztahu se snažíme zaujmout jeden druhého. To se nesmí zastavit. Když jsme v manželství, je nebezpečné si myslet, že vztah je v bezpečí neboli zajištěné. Naše úsilí nesmí skončit. Nejlepší cestou, jak vyřešit problém je, neignorovat ho. Musíme záměrně přijít k našemu partnerovi s láskou, energií a pílí.

3. Zákon vlastnictví (jedno tělo)

Tento zákon je klíčem k vytvoření důvěry a intimity ve vztahu. Chceme-li zažít významnou hloubku jednoty a propojení v manželství, měli bychom se pokořit – poddávat jeden druhému jako Ježíši Kristu

Důvěra je základem, který podporuje a chrání schopnost dát se bezpodmínečně svému partnerovi. Toto právo musí pokrývat všechny oblasti pro úspěšné manželství a zničit potenciál zášti. Předmanželská smlouva je „úmrtním listem“ pro manželství, protože ten, kdo ji iniciuje říká, že nevěří natolik, aby mu dal svůj celý život. Skutečná intimita se stane, když dva lidé jsou tak v harmonii, že jejich životy jsou jen jeden. Mat 16:25

4. Zákon čistoty

Manželství představuje svazek, ve kterém jsou si navzájem otevřeni, fyzicky, psychicky, emocionálně a spirituálně. Chceme-li být otevřeni, znamená to odhalit sami sebe. Hřích je největší překážkou pro otevřenost. Bůh vyžaduje čistotu v manželství, protože hřích je smrtelný. Čistota by měla být ve vztahu obou partnerů, pro jejich vzájemnou otevřenost – transparentní vztah. Je tedy nutné zažehnat hřích dříve, než začne růst Mt 5. ²⁰³

203 EVANS, Jimmy: *Marriage On the Rock. Marriage Today*. Amarillo, Texas ,The Zondervan Corporation, 1994. s. 13-57

9.1.3 Rovné jhem

- *Oba partneři by měli být stejného vyznání*
- *Protiklady se nepřitahují*

Jak už jsem dříve uvedla, nemůžeme mít dobrý, zdravý vztah s partnerem, pokud nemáme dobrý vztah sami k sobě, a to samé platí, pokud nemáme dobrý vztah k Bohu. Těžko bychom pochopili, koho chceme jako životního partnera, když nevíme, kdo jsme vlastně my. Pokud bychom chtěli partnera podle vlastních představ, měli bychom být na prvním místě spokojení sami se sebou. Často chceme být s lidmi, kteří nám jsou charakterově podobní. Znamená to tedy, že protivy se nepřitahují po vnitřní stránce. V následujícím verši můžeme vidět, jak se Bible vyjadřuje o lidech, jako o pohárech, kteří mají dvě strany, uvnitř a zvenku.

V tomto příkladu bych zmínila verš z Bible Matouš 23:25 – 28 *„Běda vám zákoníci a farizeové, pokrytci!*

„Očišťujete číše a talíře zvenčí, ale uvnitř jsou plné hrabivosti a chtivosti. Slepý farizeji, vyčišť především vnitřek číše, a bude čistý i vnějšek.

Běda vám, zákoníci a farizeové, pokrytci! Podobáte se obíleným hrobům, které zvenčí vypadají pěkně, ale uvnitř jsou plné lidských kostí a všelijaké nečistoty. Tak i vy se navenek zdáte lidem spravedliví, ale uvnitř jste samé pokrytectví a nepravost“.

Obrázek 8:

Obrázek 9:

Obrázek 10.

2.Korintským 6:14 říká: „*Nedejte se zapřáhnout do cizího jha spolu s nevěřícími! Co má společného spravedlnost s nepravostí? A jaké spolužití světla s temnotou? “*

Co znamená být nerovný jhem? V biblických dnech by farmář zapřáhl dvě zvířata, která jsou stejného jha. Je důležité, aby zvířata byla stejné velikosti a stejného typu. Pokud bychom k sobě zapřáhli odlišná zvířata, jho by pravděpodobně zraňovalo krk jednoho ze zvířat. Tato zvířata by šla nerovným směrem. To je proč by v manželství měli být oba, muž i žena věřící. Jestliže by jsi vzal věřící nevěřícího, zraňovali by jeden druhého a šli by špatným směrem. Pro manželský pár by bylo dobré být na stejné úrovni ve víře, stejného vyznání.

9.1.4 Co je emocionální hodnota

Zatím jsme mluvili o lidech, kteří jsou odlišní jako v příkladu barevných pohárů. Kteří mají různě odlišný charakter osobnosti. Někteří lidé jsou naplněni spoustou energie života, lásky, a někteří lidé jsou uvnitř prázdní.

Emocionální hodnoty jako je láska, víra, štědrost, odvaha, soucit, odpuštění, radost, smích, vytrvalost, oddanost, náklonnost, extáze, poctivost, kreativita, aspirace atd. Všechny tyto emoce jsou nám k dispozici, kdykoli je chceme cítit. Naše tvář je jako obraz emocí. Odkud tyto hodnoty přicházejí? Přicházejí ze zkušeností našeho života a z toho, co do nás vložili v průběhu života naši rodiče. Pojďme se podívat na hypotetický příklad viz dole.

Obrázek 11: Nekompatibilní hodnoty

Obrázek 12: Kompatibilní hodnoty

Je velmi důležité potkat partnera, který je podobný v hodnotách, víře, etice, mravnosti a zájmech. Manželství není o tom, najít toho správného člověka, ale stát se tím správným člověkem. Lidé chtějí najít někoho, kdo je z velké části podobný jejich charakteru, ale i trochu odlišný. Život by nám připadal trochu jednotvárný, pokud bychom si vzali někoho, kdo je absolutně stejný jako my. Některé emoce se nám líbí více než ostatní. Pokud člověk může napsat pocity které upřednostňuje nejvíce, pravděpodobně je napíše od jedné do desíti.

Všichni lidé mají recept emocionálních pocitů. Odkud tyto recepty přicházejí? Od doby, kdy jsme se narodili žijeme naše životy z jedné zkušenosti do druhé zkušenosti. Každá zkušenost, kterou máme, v nás vzbuzuje nějaký pocit, význam. Mnoho lidí si nejsou vědom významu jejich zkušeností v životě. Některé zkušenosti jsou dobré, některé zkušenosti jsou špatné. Obě zkušenosti, dobré či špatné stále „hýbou“ naším charakterem. Lidé opakují pozitivní zkušenosti v budoucnosti a snaží se neopakovat špatné zkušenosti.

Zde je jeden z mnoha příkladů: Jeden člověk má rád lyžování a chce lyžovat znovu, ale jiný člověk nemá rád lyžování a nechce lyžovat znovu v budoucnosti. Oba lidé mají stejné zkušenosti, ale mají odlišné pocity a smýšlení o lyžování. Tím chci říci, že celý náš život se skládá z pocitů, významů, myšlení které si neuvědomujeme. Bylo by dobré si být vědomi těchto deseti emocionálních vlastností. Nebylo by hezké najít člověka, partnera s těmi samými nebo podobnými vlastnostmi?

Bylo by dobré, kdyby naše charakterové vlastnosti nebyli jen naší náhodou v našem životě, ale byli jsme schopni si je uvědomovat. Jaké charakterové vlastnosti by byli nejlepší pro zdravé, šťastné manželství? Mnoho manželství je založeno na těchto náhodných charakterových vlastnostech.

Myslím si, že bychom měli mít těchto deset dobrých vlastností ve zdravém manželství: láska, víra, důvěra, oběť, dávání, moudrost, humor, intimita, romantika, trpělivost. Nemusí to být přesně těchto deset, nebo v tomto pořadí, ale pokud dva lidé chtějí uzavřít manželství, měli by si vybrat takové vlastnosti, které chtějí mít v jejich vztahu. V další části budeme zkoumat deset charakterových vlastností pro zdravé manželství, a co se o tom říká v Bibli.

I. Láska, náklonnost, oddanost

Bible říká v 1.Korintským 13:13, že z víry, lásky a naděje je láska největší. Bible také říká, že Bůh je láska. Láska je nejvíce důležitý charakter vlastností v manželství. Slyšíme o lásce v písních, ve filmech, básních. Lidský sobecký chtíč říká „Já myslím jenom na sebe“, ale láska nezištně říká „Já myslím jenom na Tebe“ Láska je všude okolo nás. Nejlepší vyjádření lásky je v knize Jan 3:16, „*Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného syna*“.

„Milujeme, protože On první miloval nás“ 1.Jan 4:19

„Blaze manželům, kteří v uctivosti předcházejí jeden druhého“ (srov. Řím 12,10).

„Blaze manželům, jejichž vztah je obrazem Krista a církve“ (srov. Ef 5,32)

Protiklad lásky je nenávisť a strach. Rozdíl mezi láskou a chtíčem je jednoduchý. Láska myslí o druhém člověku, a chtíč přemýšlí pouze o sobě samém. Nevěřící, kteří jednají ve vztahu se sobeckým chtíčem, nikdy nemůžou najít skutečnou lásku. Takový lidé se budou vždy potýkat s tímto problémem, poněvadž si berou své špatné charakterové zvyky s sebou do každého nového vztahu. Pokud má člověk za sebou několik neúspěšných vztahů, je potřeba se zamyslet nad příčinou, proč tyto vztahy nevydržely. Jde pravděpodobně o ten samý problém, který si sebou člověk nese po celou dobu. Těchto otázek problémů může být celá řada, hlavním je, jaký má člověk k sobě samému přístup.

„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele“ Jan 15:13

„Miluj Hospodina Boha svého, z celého svého srdce, z celé své duše, z celé své mysli a z celé své síly!“ Marek 12:30

„Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.“ Jan 14:23:

V Efezkým 5:25 je psáno, že muž má ženu milovat, tak jako Kristus miluje církev. Muž by měl být schopen vydat sám sebe za ni. Nechovat se k ženě hrubě, udělovat ženě cti, čest a mluvit s ní vždy s úctou. Muž by měl ženu chválit a povzbuzovat ji.

Dále se v Přísloví 31:28 píše: *„Její synové povstávají a blahořečí jí, též její manžel ji chválí...“*

Přísloví 24:5 *„Muž moudrý je mocný, a kdo má poznání, upevňuje svou sílu.“ Moudrost činí muže silným, takový muž přidává sílu, ale „chudák,“ uráží a sráží druhého.“*

Efezkým 5:21-23 *„V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým: ženy svým mužům jako Pánu, protože muž je hlavou ženy, jako Kristus je hlavou církve, těla, které spasil.“*

II. Víra

Co říká Bible o víře? Židům 11:1 *„Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme“.*

Jinak řečeno, víra vidí věci, které jsou neviditelné. V silně křesťanském manželství je víra základem pro mnoho let, které přijdou v budoucí existenci. Budoucnost je závislá na naší víře nyní. Pojďme se podívat, co říká Bible o víře, a jak ji můžeme uplatnit v křesťanském manželství.

Víra nám pomáhá si představit budoucnost, kterou chceme. Podle Boha takovou, kterou potřebujeme. Mít takovou budoucnost, kterou si představujeme, potřebujeme mít cíl v naší mysli nebo na papíru. Když dva lidé ve vztahu napíší účel jejich vztahu, znamená to teprve první krok. Dalším krokem pro muže a ženu je soustředit se každý den na jejich malé cíle, které je budou vést k větším životním cílům. Tato rozhodnutí nemohou uplatňovat bez víry. Zde uvedu verš z bible:

Abakuk 2:2 *„Hospodin mi odpověděl, řekl: „Zapiš to vidění, zaznamenej je na tabulky, aby si je čtenář mohl snadno přečíst.“*

Matouš 7:7, *„Proste, a bude vám dáno, hledejte a naleznete, tlučte, a bude vám otevřeno“.*

Jak tedy mohu mít víru? Bible říká, že víra přichází ze slyšení od Boha. To znamená, proč je tak důležité, aby manželé četli společně Slovo Boží každý den. Rodina, která se modlí společně, ta zůstane pospolu. Když jsme byly malé děti, jednoduše jsme důvěřovali našim rodičům, kteří nám něco slíbili. To je ten samý způsob víry v Boha.

Mít víru v Boha je základ, ale mít víru ve svého partnera je též důležité. Bůh je dokonalý, ale lidé činí chyby. Jenom s vírou k Bohu je možné zůstat absolutně věrný svému partnerovi. Pokud milujeme Boha, jsme pak schopni žít ve věrnosti s naším životním partnerem. To je proto, že lidé, kteří mají velkou víru žijí ve zdravém manželství.

III. Důvěra, věrnost, upřímnost

Důvěra je jednou z těch, o které můžeme říci „buď ji máme nebo nemáme“. Neexistuje ve vztahu něco jako poloviční důvěra. Důvěra je jedním ze základních vlastností velmi zdravého křesťanského manželství. Jedna z věcí ve vztahu, kterou bychom neměli nikdy udělat, je zničit důvěru jeden k druhému. Jakmile důvěra odejde, je zcela nemožné, že vztah bude nadále kvalitně pokračovat. Mohu uvést příklad ; pokud chodím po podlaze, věřím, že mě podlaha udrží. Jestliže si sednu na židli, musím také důvěřovat, že mě židle udrží. Pokud mám jakkoli špatné zkušenosti s rozbitou židlí, ze které jsem spadl, protože mě neudržela, nebudu mít pak stejný pocit důvěry. Můžeme uvést mnoho dalších případů, třeba ohledně sportu, létání, kdy se člověk jednou vážně zraní a nemá pak dostatek odvahy ve sportu či jiné činnosti pokračovat dál.

To samé se děje ve vztahu. Pokud je důvěra ztracena, už nemůžeme důvěřovat jako dříve. Proto je tak důležité ve vztahu důvěřovat na sto procent, že budeme v manželství z celého srdce oddaný a věrný jeden druhému. Pokud je jeden z manželů nevěrný, je téměř nemožné, aby manželství fungovalo jako dříve. Hněv, zrada a podezření budou neustále v mysli nevinného partnera.

„Poznáte pravdu a pravda vás učiní svobodnými.“ Jan 8:32

„Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespolehej.“ Přísloví 3:5

IV. Trpělivost, milost, odpuštění

Trpělivost je jedna z vlastností, která pomáhá sjednocovat v manželství slabá místa mezi mužem a ženou. Tak jako Bible píše o lásce, která má být především trpělivá. Příkladem tohoto je manžel, který nemá „organizační schopnosti“. Tento nedostatek by mohl manželku frustrovat, ale její trpělivost pro něho, je kompenzací jeho nedostatku. Milost je základem pro zdravé manželství. Milost a trpělivost je podobné odpuštění. Konstantní odpouštění tvoří dlouhý zdravý vztah. Bible říká, Efezkým 4:26, *„Hněváte-li se, nehřešte.‘ Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce.“*

Skutečné odpuštění též znamená zapomenout a nemít seznam špatných starých prohřešků. Často se v argumentaci chováme nevlídně, ale pokud jsme schopni ovládat sami

sebe, naše emoce, můžeme dále komunikovat o tom, co je důvodem problému. Jak rozumět svému partnerovi a tím mu také pomoci. V konfliktu je na prvním místě trpělivost a odpuštění, které jsou základem pro zdravé manželství.

V. Obětavost, nesobeckost

Zde bych uvedla verše z Bible, které přesně odpovídají na obětavost a nesobeckost.

Fillipským 2:4 *„Každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu“.*

Matouš 7:12 *„Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jedněte s nimi, v tom je celý Zákon i Proroci .“* Tyto verše jasně zdůrazňují, jakým způsobem bychom měli jednat s ostatními lidmi.

Nejlepším příkladem obětavosti je Ježíš a jeho činy. Jako ženich, který slouží své nevěstě, dát svůj život druhému. Ježíš řekl v knize Jan 15:13 *„Nikdo nemá větší lásku než ten, kdo položí život za své přátele.“*

Nesobeckost je jedna z nejdůležitějších vlastností, které by měl věřící mít. Jak řekl Ježíš: *„Milujte svého bližního jako sám sebe“* Mk 12:31 viz Galatským 5:14.

V Jakubovi 2:8 se píše: *„Jestliže tedy zachováte královský zákon, jak je napsán v Písmu: „Milovati budeš bližního svého jako sám sebe, dobře činíte“.* Dále Ježíš říká v knize Matouš 5:44 o lásce k nepřítelům: *„Já však vám pravím: Milujte své nepřátele a modlete se za ty, kdo vás pronásledují.“*

V tomto verši můžeme vidět, že láska k bližnímu, ke kterému máme vřelý vztah ještě neznamena, že máme skutečnou lásku. Láska se odhalí ve chvíli, zda jsme schopni milovat své nepřátele. Ježíš učil, že milovat ty, které milujeme je snadné, ale není snadné milovat své nepřátele. O tom píše kniha Matouš 5:47: *„A jestliže zdravíte jenom své bratry, co činíte zvláštního: Což i pohané nečiní totéž?“*

Není lehké odložit zraněné city, ale je to součást naší skutečné nezištné lásky k bližnímu. Jak je tomu v mnoha případech, Ježíš je dokonalým příkladem nesobeckosti. Ve Filipským 2:5-8 se můžeme inspirovat Ježíšem, jako Božím služebníkem, který nás vybízí mít stejný způsob myšlení, být Jeho následovníky. V knize Marka 10:45 se píše o Kristu, který nepřišel proto, aby mu lidé sloužili, ale aby on sloužil lidem, dal proto svůj život jako výkupné za mnohé.

V Bibli je mnoho příkladů o lásce a milosrdenství, například o dobrém Samaritánovi v Lukáši 10:29-37. Ježíš nám tímto příběhem ukazuje nebýt sobecký v mnoha situacích. Upřednostnil potřeby druhých před potřebami vlastními. Pro člověka by měl být život radostí, protože je zaměřen na potřeby druhých.²⁰⁴

Nesobeckost je v rozporu s lidskou přirozeností, s naším Já. Každý člověk je svým způsobem sobecký, i když si to neuvědomuje. Pokud jsme se rozhodli vstoupit do manželství, je potřeba se z této špatné charakterové vlastnosti vysvobodit. Jak jsem již výše nastínila, už nežijeme dva, ale jako jeden. V naší přirozenosti by sobeckost neměla mít žádné místo. Nicméně, každý křesťan by měl dbát na slova apoštola Pavla, který říká v Ga 2:20 „*Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne*“. Naše postoje lze měnit jen skrze naši víru v Krista.²⁰⁵

VI. Dávání, štědrost, vděčnost

Není možné mít zdravý vztah bez vzájemného dávání. Pravdou je, že pokud druhému dáme celý svůj život, je to vlastně největší náš dar. Manželství je reflexe toho, že Ježíš dal za nás svůj život. Jestliže jeden z partnerů není schopen dát celý svůj život druhému, není možné mít zdravé manželství. Bible ve Sk 20:35 říká: „*Blaze tomu, kdo dává, ne tomu, kdo bere*“.

Pokud se nebojíme dát plně ze svého srdce druhému, zakusíme vnitřní svobodu. To je odpověď, proč je lepší dávat než brát. Ironické je, že pokud dáváme, dostaneme více zpátky. Lukáš 6:38 říká: „*Dávejte, a bude vám dáno; Dobrá míra, natlačená, natřesená, vrchovatá vám bude dána do klína. Neboť jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.*“

Dávání je více o záležitosti našeho srdce. Jak moc schopni jsme dávat. Lidé s uzavřeným srdcem mají větší problém se štědrostí, nežli lidé s otevřeným srdcem. Jako příklad můžeme uvést lidi s vyznáním nebo bez vyznání, jak moc jsou schopni otevřít svá srdce a darovat finance.

204 GotQuestions.org. www.gotquestions.org [online]. [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://www.gotquestions.org/Bible-selflessness.html#ixzz307JCu8Af>

205 Tamtéž

V Marku 12:41-44 se píše: „*Sedl si naproti chrámové pokladnici a díval se, jak do ní lidé vhazují peníze. A mnozí bohatí dávali mnoho. Přišla také jedna chudá vdova a vhodila dvě drobné mince, dohromady čtyřák. Zavolal své učedníky a řekl jim: „Amen, pravím vám, tato chudá vdova dala víc než všichni ostatní, kteří dávali do pokladnice. Všichni totiž dali ze svého nadbytku, ona však ze svého nedostatku: dala, co měla, všechno, z čeho měla být živa.“*“

V tomto příkladu můžeme vidět, že chudá žena dala ze svého méně, ale všechny peníze, které u sebe měla, zatímco bohatí lidé dali mnoho, ale pravděpodobně jenom pět až deset procent. Bůh se nedívá na to, kolik vložíme do pokladnice, ale dívá se na to, jakým srdcem dáváme. Bůh si velmi vážil této ženy pro její velké otevřené srdce. Tento biblický příklad nám ukazuje to samé v manželství. Jakým způsobem se máme k druhému chovat. Výsledkem takového jednání je klid a láska v rodině. Bůh žehná těm, kteří se mu nebojí odevzdat desátky.

Lidé, kteří nedávají, se dívají pouze na sebe. Lidé, kteří dávají, se snaží pomoci ostatním lidem s jejich problémy. Mít opravdu dlouhý manželský vztah záleží na tom, jak moc jsme schopni dát jeden druhému.

VII. Moudrost, růst, učení

Tak jako rostlina, která potřebuje živiny, tak i my potřebujeme pro zdravý vztah osobní růst. Dále potřebujeme Boží slovo jako každodenní chléb. Moudrost je jako potrava pro naši duši. Žena a muž potřebují být přibližně na stejné úrovni v moudrosti a ve stejné míře v ní růst. Jako příklad mohu uvést partnera, který není ve vztahu dostatečně zralý vzhledem ve věku k druhému partnerovi. Takový partner by měli být v komunikaci na stejné úrovni. Dalším příkladem je, jestliže lidé v jakémkoli věku stagnují ve svém osobním růstu. Nezáleží v jakém věku jsme, ale jak moc jsme připraveni vstoupit do manželství.

Moudrost a poznání nejsou to samé. Informace jsou dobré, ale nejsou tak dostačující jako intuice a moudrost. Je možné, že partneri mohou být velice informováni o manželství, co se týká chování jeden k druhému, ale to neznamená, že je to vždy dostačující bez vlastní moudrosti. Chci tedy podotknout, že bez moudrosti není možné ve vztahu obstát. Moudrost je schopnost posoudit, co je pravdivé, správné a trvalé. Co je moudrost a jak ji můžeme dosáhnout? Bible se zmiňuje o moudrosti takto:

List Jakubův 1:5 *„Má-li kdo z vás nedostatek moudrosti, ať prosí Boha, který dává všem bez výhrad a bez výčitek, a bude mu dána.“*

Toto je biblické vysvětlení, že v Bibli je možnost získat moudrost. Pokud se manželé spolu vzdělávají a čtou si Boží Slovo, budou též smýšlet stejně. Proč je moudrost tak důležitá? Moudrost je jako ochraňující vůdce, který nás ochraňuje od životních chyb. Moudrost nám nemůže slíbit, že budeme v životě vždy šťastní, ale je lepší být moudrý než neznalý.

V 1 knize Královské 3:5-14 se píše: *„Bůh se zeptal Šalamouna, co by si přál, a Šalamoun odpověděl, že žádá moudrost.“*

Bůh dal Šalamounovi tu nejlepší moudrost a další věci, na které se Šalamoun nezeptal. Toto mluví k nám, pokud máme moudrost, můžeme obdržet další důležité věci v našem životě. Je to ten samý princip v křesťanském manželství. Pokud máme moudrost, máme všechno ostatní.

V Přísloví 27:17 Bible říká *„Železo se ostří železem a jeden ostří tvář druhého.“* Manžel a manželka jsou jako železo a moudrost jim dá chytré smýšlení. Pokud chceme být moudří, měli bychom trávit čas s moudrými lidmi. Protikladem moudrosti je sobeckost. Učení v moudrosti není jednoduché, ale přináší více užitku. Mít moudrost je to samé, jako mít porozumění. Pomáhá porozumět našemu partnerovi a léčit nedorozumění. S porozuměním máme také mír.

Uveďme část verše ženy statečné v Přísloví 31:10, *„... Klamavá je líbeznost, pomíjivá krása; žena, jež se bojí Hospodina, dojde chvály. Dejte ji z ovoce jejich rukou, ať ji chválí v branách její činy!“*

V knize Kazatel 8:1 se píše: *„Kdo se vyrovná moudrému a kdo zná výklad věcí? Moudrost prosvítí člověku tvář, i tvrdost jeho tváře se změní.“*

Přísloví 18:15: *„Rozumné srdce získává poznání, ucho moudrých je vyhledává.“*

2. Timoteovi 2:7 uvádí: *„Uvažuj o tom, co říkám. Pán Ti dá, abys všechno pochopil.“*

Přísloví 16:16: *„Získat moudrost je lepší než ryzí zlato a získat rozumnost je výbornější než stříbro.“*

Přísloví 15:22 *„Plány selžou bez společné porady, kdežto při množství rádců se uskutečňují.“*

VIII. Humor, smích, radost

V našem životě je čas se smát, radovat, ale i plakat. Tak jak Bible zmiňuje v knize Kazatel 3:4 „*Je čas plakat i čas smát se, čas truchlit i čas poskakovat.*“

Je velmi důležité pro manžela i manželku žít v radosti. Chceme být kolem lidí, kteří jsou šťastní a radují se. Zachování Boží radosti v našem životě nám pomáhá jít skrze obtížné situace, které život přináší.

Podle Galatským 5:22 „*Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání. Proti tomu se zákon neobrací.*“ Bible říká, že jeden z těchto sedmi charakterů je radost.

IX. Intimita, romantika, vášeň

Romantickou lásku výstižně charakterizuje Bible v knize Píseň Písní, kde pojímá erotický vztah za největší Boží dar člověku. Autor této písně opěvuje cit těmito slovy: jak je krásná láska tvá, sestro má, nevěsto! Lepší je láska tvá než víno, vůně tvých mastí je nad všechny voňavky (Pís 4:10).

V závěru nevěsta vyznává: Silná jako smrt je láska, nezlomná jako podsvětí je vášeň (...) Zátopy vod nemohou uhasit lásku a proudy řek ji neodplaví. Kdyby chtěl někdo za vše, co má v domě, koupit lásku, sklídí svrchovanou hanbu (Pís 8:6n).

Mezi mužem a ženou je láska zvaná *erós*, která je označována za lásku žádostivou, jedná se o erotickou přitažlivost, která muže vede si hledat partnerku a dobývat ji. Jedná se o lásku, proti které nelze bojovat, vzplane-li v nitru člověka.²⁰⁶

206 GRÜN, Anselm. *Láska*. Karmelitánské nakladatelství s.r.o., Kostelní Vydří. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství s.r.o., 2003. s. 9

X. Vytrvalost, odolnost , pracovitost

Viděli jsme někdy běžet samotného člověka dlouhý maraton? Takový člověk, který běží tuto velkou vzdálenost, může mít úspěch a výborné dosažení. Ne každý dokončí tento „maraton“. Někteří „běžci“ se chtějí v této vzdálenosti neboli cestě zastavit, nebo ji přerušit. Běžec, který má výdrž a vizi o konci, jsou ti samý běžci, kteří mají vítězství.

Manželství je velice podobné. Život je jako cesta, kdy musíme běžet dohromady v průběhu času. Manželé by se měli na této společné cestě navzájem povzbuzovat. Oba partneři by měli mít tyto základní charakterové vlastnosti .

Římanům 15:5 *„Bůh trpělivosti a povzbuzení ať vám dá, abyste jedni i druzí stejně smýšleli po příkladu Krista Ježíše“*. Nic jiného nemůže být tak zřetelně vyjádřené.

Život není tak jednoduchý a běh může být delší. Pro křesťany to může být velmi obtížné, ale přinese to odměnu do manželství. Lidé, kteří jsou rozvedeni jsou jako běžec, který se na tomto maratonu zastavil.

Židům 12:1-2 *„Proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto usedl po pravici Božího trůnu..“*

Každý z nás chce mít šťastné, zdravé a dlouhé manželství, ale ne každý je ochoten zaplatit tuto cenu. Není to o dokonalosti, ale o vytrvalosti. Tak jako v běhu potřebujeme mít cíl, tak i ve vztahu oba potřebujeme mít životní cíl a vlastní disciplínu. Pro každé manželství je Bible pomocníkem v překonání těžkostí. Proto, abychom v našem manželství „nevyhasli“, je potřeba usilovat o sílu, trpělivost a porozumění. Nemůžeme běžet běh našeho vztahu jako krátkou vzdálenost sprintu, ale přemýšlet o manželství jako o dlouhodobém vztahu. Naše úsilí by mělo být důsledné a stabilní.

Pastor Paul Dunk se zmiňuje o manželství: *„ je potřeba ve vztahu pokračovat ve víře“*. To je proč vytrvalost a odolnost jsou potřeba pro křesťanské manželství. Jak již víme, nemůžeme milovat druhého bez toho, aniž bychom nemilovali sami sebe. Pokud máme zdravý vztah sami se sebou, budeme mít pravděpodobně zdravý vztah s ostatními lidmi. Křesťanské manželství má tu „výhodu“, že manželé milují Krista více než sami sebe, tzn. staví Krista na první místo, věřící mají něco většího v jejich manželství. Oproti manželům, kteří nežijí křesťanským životem, to ale neznamená, že nevěřící lidé mají horší manželství, ale

jejich víra je „lidská“ oproti „víře v Boha“ u věřících.

Křesťané, kteří se chtějí vzít, mají zkušenosti s Bohem a vědí, jak se zachovat či jak překonat problémy, které mohou v manželství vyvstat. U nevěřících je zřejmé, že nevědí, jak být připraveni pro manželství. Mám na mysli, jak vydat sám sebe a podřídit se druhému, jak jsem se již zmínila v krevní smlouvě. Předmanželské semináře jsou kvalitním zdrojem informací, které nám mohou pomoci v manželství, jak ale můžeme vědět jaké problémy nás v manželství přesně čekají? Nejvíce se učíme v průběhu vztahu. Je to pro nás největší životní škola.

Závěr

Závěr práce je věnován křesťanskému pohledu na manželství z Bible, a následné komparaci jednotlivých křesťanských církví, svatebních obřadů, a nalezení jejich rozdílů. Nejpodrobnější a nejobsáhlejší úpravu uzavírání manželství obsahují právní předpisy Římskokatolické církve, přičemž je kladen velký důraz na liturgii, Církev československá husitská je analogická, jednodušeji pojatá, u Křesťanského centra víry se obracíme na občanské právo v uzavírání manželství s následným požehnáním v církvi.

Cílem práce bylo přiblížit čtenářům téma manželství z křesťanského pohledu, jaký má skutečně význam, a ukázat tak hluboký a krásný vztah mezi mužem a ženou. Poukázat, že se nejedná pouze o tradiční uzákoněný svazek bez jistoty, ale že se jedná o vztah, který může vytrvat až do konce. Vztah, ve kterém je zobrazen Ježíš Kristus a jeho církev.

První část je deskriptivního charakteru, jak se Bible vyjadřuje o manželství ve Starém i Novém zákoně, jejich souvztažnosti. V dalších kapitolách jsem popsala jednotlivé církve, a jejich pohled na manželství. Dále svatební obřady, jejich strukturu a určitou vznešenost, ve kterých je znázorněno přirozené spojení muže a ženy. Komparací jednotlivých církví jsem došla k závěru, že všechny církve mají velkou úctu k manželství, u svatebních obřadů se Církev římskokatolická a Církev československá husitská v hlavním pojetí shodují a téměř se neliší.

V poslední kapitole práce jsem popsala deset zdravých charakteristik zdravého manželství, které mohou být pro inspiraci pro všechny, a přemýšlet tak o manželství více pozitivním způsobem. Doufám, že tato práce poslouží všem čtenářům v jejich otázkách ohledně manželství z křesťanského pohledu.

Seznam použitých zdrojů

literatura tištěná:

- Agenda. Obřadní příručka Církve československé husitské. První část. Vydala Církev československá husitská. Praha 2006
- ALLMEN, Jean-Jacques von. *Biblický slovník*. 1. vyd. Praha: Kalich, 1987, 360 s. ISBN 80-7017-180-4.
- BIBLE. *Písmo svaté Starého a Nového zákona: český ekumenický překlad*. Přel. Ekumenické komise pro Starý a Nový zákon 1981. 11. vyd. Praha. Česká biblická společnost, 1998. 1152 s. ISBN 80-85810-19-0.
- EVANS, Jimmy: *Marriage On the Rock. Marriage Today*. Amarillo, Texas ,The Zondervan Corporation, 1994. ISBN 0-9647435-0-7
- GRÜN, Anselm. *Láska*. Karmelitánské nakladatelství s.r.o., Kostelní Vydří. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství s.r.o., 2003. 38 s. ISBN 80-7192-862-3.
- *Codex iuris canonici = Kodex kanonického práva: Úřední znění textu a překl. do češtiny*. Přel. Miroslav Zedníček . ZVON, 1994. s. 471 – 513. 812 s. ISBN 80-7113-082-6.
- *Katechismus katolické církve*, 1. vyd. Praha: Zvon, 1995, 793 s. ISBN 80-7113-132-6.
- *Kompendium sociální nauky církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2008, 534 s. ISBN 978-80-7195-014-1.
- LÉON-DUFOUR, Xavier. *Slovník biblické teologie*. Vyd. 2., reprint 1. čes. vyd. Praha: Academia, 2003, xix, 658 s. ISBN 80-200-1127-7.
- LOCHMAN, Jan Milič. *Desatero: směrovky ke svobodě : nástin etiky pod zorným úhlem Desatera* 1. vyd. Praha: Kalich, 1994, 154 s. ISBN 80-7017-828-0.
- MEDEK, Rudolf: *Katechismus v duchu církve československé husitské*. 1. vyd. Praha: Blahoslav, 1990, 136 s.

- NĚMEC, Damián. *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo*. 1.vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2006, 215s. ISBN 80-85929-83-x
- NOVOTNÝ, Adolf. *Biblický slovník*. Praha: Kalich, 1956, s. 820 – 1404. ISBN není.
- PRINCE, Derek. *Bůh je prostředník k manželství*. Přel. Pavel Rončka. Vyd. Maranatha, Evangelická církev metodistická v Plzni. Pzeň 1990. 122 s. ISBN 80-85013-05-3
- *Svatební obřady*. Česká biskupská konference. Praha: Sekretariát České liturgické komise pro vnitřní potřebu, 1971. 58 s.
- ŠPAK, Josef. *Agenda: Obřadní příručka Církve československé husitské*. Praha: Církev československá husitská, 2006, 123 s. ISBN 80-7000-054-6.
- VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 462 s. ISBN 80-7178-798-1.
- *Základy víry Církve československé husitské. Přijaty VI. sněmem dne 17. října 1971 jako oficiální nauková norma, ve znění vydaném ústřední radou v roce 1958*. Praha: Ústřední rada církve československé husitské, 1975, 144 s. ISBN není

Internetové zdroje

- Barna Group. Knowledge to navigate a changing world. [online]. [Cit.2014-07-11]
Dostupné z: <https://www.barna.org/barna-update/article/15-familykids/42-new-marriage-and-divorce-statistics-released#.UscG6ajhbIV>
- Církev československá husitská. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. 2014 [cit. 2014-01-21].
Dostupné z: http://cs.wiki/C%C3%ADrkev_%C4%8Deskoslovensk%C3%A1_husitsk%C3%A1
- HUS, Jan. 1 K 13,1-13 *A tak zůstává víra, naděje a láska.* www.cesh.cz [online]. [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://www.cesh.cz/view.php?id=635>
- Kodex kanonického práva. <http://cs.wikipedia.org/> [online] 2014 [cit. 2014-07-06]
Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Kodex_kanonick%C3%A9ho_pr%C3%A1va
- Manželství. <http://cs.wikipedia.org/> [online]. 2014 [cit. 2014-11-17] Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Man%C5%BEelstv%C3%AD>
- OPATRŇÝ, Aleš: 1. Jak katolická církev chápe manželství. Vira.cz [online]. [cit. 2014-07-11] Dostupné z: <http://www.vira.cz/Texty/Knihovna/1-Jak-katolicka-cirkev-chape-manzelstvi.html>
- Římskokatolická církev. <http://cs.wikipedia.org/> [online] 2014 [cit. 21.1.2014]
Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%98%C3%ADmskokatolick%C3%A1_c%C3%ADrkev
- Rodinné právo 2014. č. 89/2012 Sb. §672 Vznik manželství.
<http://zakony.centrum.cz/zakon-o-rodine> Dostupné z:
<http://zakony.centrum.cz/obcansky-zakonik-novy/cast-2-hlava-1-dil-2>
- Vokabulář webový: *Provázek třípramenný z víry, lásky, naděje.* HUS, Jan. [online]. [cit. 2014-07-11]. Dostupné z: <http://archive.today/Kiw4z>

Summary

Manželství z křesťanského pohledu

Marriage from a Christian Perspective

Šárka Ambrosio

This work is based on the provisions of the biblical creation of man (as male and female) and the concept of marriage in the New and Old Testament. I reflected on the legal status of marriage in modern society and the provision of marriage according to the order of the Roman Catholic Church, the Czechoslovak Hussite Church society and the Christian community center as well as comparing their views on marriage and their wedding ceremonies.

This literal work is divided into two parts. The first section is a biblical description of marriage from the old and new testament and its perspective regarding marriage from these three individual churches. The second section describes ten moral values of a healthy Christian marriage from my own personal observations and studies from the Bible. This chapter may be an inspiration to many people and to their marriages.

The various questions about marriage are answered in the Bible. Every marriage has the chance to resolve its own issues for a healthy and satisfying relationship. The aim of this work was not only to describe marriage from the three different Churches, but also to show people that if two individuals share a common faith and have core values, the greater chance they have for a harmonious marriage with God, with each other, based on His Word.

